

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 Egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
 Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
 Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
 dr. Szász Ferenc.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 CLUJ,
 Strada Baron L. Pop 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Jézus a földön.

Karácsony éjszakáján
 A Jézus földre jött,
 Ott Betlehemnek táján,
 Mint kisdéd újszülött.

Nem jött királyi fényben,
 Nem hírnévvel tele,
 Jött egyszerűen, szegényen
 Jászol volt fekhelye.

Megjöttét nem fogadta
 Hajlángó szolgálhad,
 De szívét néki adta
 A kis pásztorcsapat.

S most fenn ül bár a fényben,
 Mint Úr ég s föld felett,
 Csendes karácsony-éjben
 Találkozik veled.

Ha ébren vagy s vigyázol
 Csendben az Úr előtt,
 Szíved lesz majd a jászol,
 Mely befogadja őt.

S templommá lesz a lelked,
 Mely befogadta őt,
 Oh áldd a nagy kegyelmet,
 Mely érted földre jött.

Vargha Gyuláné.

Királyi szavak a történelem-kutató intézet felavatásán.

„A történelem nem tények száraz felsorolása, hanem a cselekmények egymásba kapcsolódása. Ezért van ezen intézetnek megkülönböztetett jelentősége. Valamely nép, amely annyi század óta él a földjén, mint a román nép, nem a pusztán véletlen folytán él itt, hanem tények és fejlődések egymásba kapcsolódása révén, amelyeket egyedül a történelem ismertethet. Ezért a mai zavaros időkben a történelem tanulmányozásának különlegesen nagy fontossága és hivatása van.“

Józseffalva karácsonya.

Új házak sora.

1764 vízkezeset utáni hajnal pirkadásában Mária Terézia tábornoka, a kegyetlen, zsarnok Buccow, Carato ezredessel szívtelenül beléagyuztatott a csendesen pihenő faluba: Madéfalvába, ahová a jogtalan sorozás ellen tiltakozó

székelyek összegyülekeztek. A székelyek egy része ettől a gonosz vérfürdőtől megijedve, a gyimesi szoroson keresztül Moldovába menekült s néhány évig annak lakatlan területein bolyongott. Majd innen a szép Bukovinába telepíték őket s ma is 5 magyar falu: Józseffalva, Istensegits, Hadikfalva, Andrásfalva és Fogadjisten azok a bukovinai magyar községek, amelyeknek ősei a madéfalvi mézszárlás után kibujdostak régi hazájukból.

Józseffalva gyönyörű szép helyen fekszik. Bukovina déli részén, Istensegittől mintegy 40–45 kilométerre déli irányban. Bájosan hullámszó dombvidék veszi körül, amely teknőszerűleg végződik. Maga a község is nagy részben egy kedves dombtetőn húzódik végig, amelyet a sztupkai és Fekete-patakok kies völgyecskeje ölel át.

Az idén jégverésen kívül nagy veszedelem környékezé meg a falut. Május 18-án, ádozócsütörtökön csaknem az egész falu leégett. Gondatlan szülők gondatlan gyermekének „töröbúzapattogató“ tüzéből akkora

„égés“ keletkezett, hogy a falu főutcáját 2 kilométer hosszúságban az ősszel épülteivel együtt elpusztította, s a mellékutakban is sok kárt tett. 86 magyar és 13 román gazdatelek lett a tűzvész áldozata.

Ezt a szennyes, kormos tüzet meglátta, észrevette az erdélyi magyarság s bámulatos egyetakarás-

sal összefogott és szegénysége ellenére összegyűjtötte az újjáépítéshez szükséges pénzt. Gyorsan kellett cselekedni, mert közel volt a tél s ennek beállta előtt mindenkit, állataival együtt hajlék alá kellett juttatni. Hála a romániai Magyar Népközösség és az Erdélyi Kat. Népszövetség kemény, összefogó munkájának, ez sikerült is. A munka komoly megindulása után 3 hónapra teljesen felépítve állott már 5 lakóház, 78 istálló és egy gazdaköri gépszín. Összesen 84 épület. Ezek az új épületek olyanok, hogy két helyiségük van, egyik a másiktól jól elzárható, úgy, hogy egyikben laknak a családok s a másik-

Józseffalvi leányok őszi viseletben.

Ünneplő Józseffalviak.

ban tartózkodnak az állatok. Az építkezés azonban még nincs befejezve, mert a gazdáknak ház is kell, ahol ezután állandóan lakni fognak a családok. Ilyen házat jövőben még 64-et kell építeni.

De hát azt kérdezhetné valaki, vajjon megérdemlik-e ezek a józseffalviak, hogy ennyi sok áldozatot hozzunk értük? Azt felelem, hogy igen, megérdemlik.

Hát miért? Mert 154 esztendő óta, hét-nyolcféle nép ráhatásával szemben bámulatos szívóssággal őrzik népi értékeiket. Ezek között az értékek között legelső: jó magyar nyelvük. Beszédjük hangsúlyában, szólamódjaikban megtaláljuk a felesiki, a gyermekői s az udvarhelyszéki nyelvjárások összes zamatos sajátosságait. Második értékük, hogy bámulatosan őrzik szent vallásukat. Egyházi énekeikben megtaláljuk a régi haza hagyományát, a somlyói búcsú legkedvesebb énekeit. Népviseletük a harmadik igazi érték. A fehérnépeknél a jellegzetes ing mellett ott van a székely lájbi. A csíkos-szöttes rokokya már nincs meg, de az öreg asszonyok még emlegetik. Télen a fehérnépek görényprémes, fehér bundát viselnek gyönyörű magyaros

mintákkal kivarrrva, amelyben őrzik a székely úri viselet emlékét.

Nagyon megérdemlik, hogy segítsünk rajtuk s építsük fel nekik a még hátrulevő 64 lakóházat is. Az ő hitük és imádságuk ereje visszafizet nekünk minden áldozatot, minden értük vállalt cselekedetet.

Bálint József.

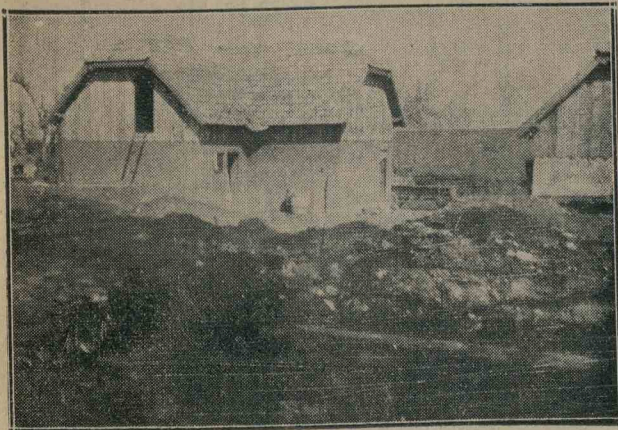
Aki a leégett Józseffalváért dolgozott.

Bálint Józsefet, a róm. kath. Népszövetség ügyvezető igazgatóját Márton Áron püspök szentszéki tanácsossá nevezte ki. Ez a kitüntetésszámba menő kinevezés részben annak az áldozatos, szívós és eredményes munkának is a jutalmazása, melyet Bálint József a lángok martalékává lett Józseffalva újjáépítése körül végzett. Hónapokig volt a községben Bálint az építés idején, szervezett, irányított, felügyelt, bá-

torított, intézett és prédikált, vagyis maradéktalanul megtette mindazt, amit egy katolikus papnak ezen tűzvész-járta község csüggedt népével szemben megtenni hivatásból kifolyólag is kötelessége. Az érdemből, hogy Józseffalva árva népe már a tél beállta előtt födél alá kerülhetett, egy jelentékeny rész a Bálint Józsefé. Az Isten is meg fogja áldani őt ezért a lelkes munkáért. Mi addig is szívből kívánunk neki szerencsét a megérdemelt kitüntetéshez.

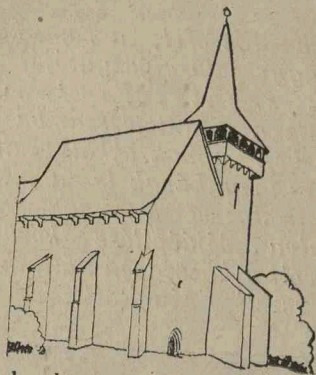
— dr.

Gazdasági épületek.

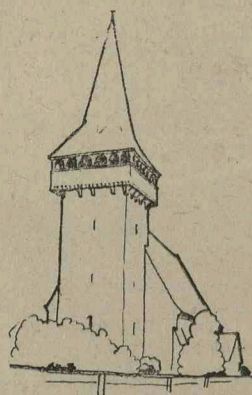
Szép templomok.

Az egyház megtestesülései a templomok azért minden időben igyekeztek a templomokat széppé tenni és művésziesen megalkotni. Minden nép a legszebbet igyekezett adni templomában. És minden nép úgy építette templomát, hogy az az ő lelkéhez hasonlított. Így építette régen a magyar is.

Somkeréki templom, Besztercevidék.

A magyar nép temploma külsőben nagyon egyszerű, de tiszta és nemesen egyszerű formákkal épült. Szegénysége miatt, sem cicomázhatta templomát a magyar, de ahol tehetett volna, nem tette. Cicoma helyett a nemes formák mutatják, hogy művészi és szerető kezek munkája a régi magyar falusi templom.

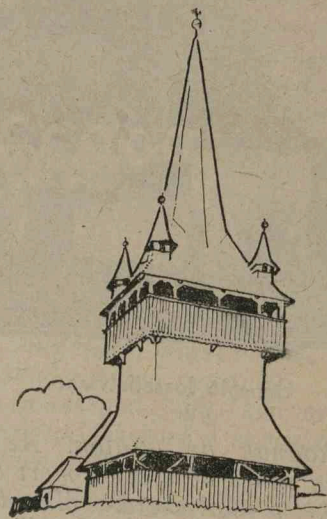

Adámosi templom, Kisküküllő.

Történelmi idők viharai is alakították a magyar templomot. Ezért épültek régi tornyaink a fedelük alatt tornáccal. Ott örködték a vigyázók a falu békéje felett.

Ahol teheték a templomokat kőfállal vették körül s a kapú felé bástyát raktak erősségnek. Sokszor a bástyák fedele is védő tornáccal épült.

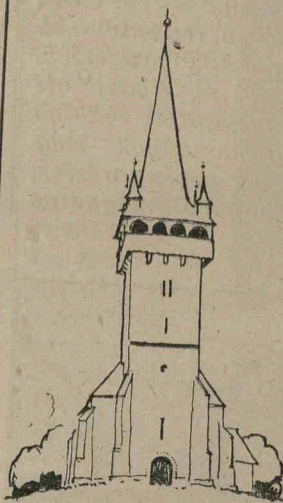
Igen szépek azok a tornyok, amelyeken a tornác négy szegletére egy-egy fiók tornyot is tettek a négy evangélista ábrázolására (Krisztus maga a torony). Ez a szokás a Királyhágón túl alakult ki és onnan terjedt át Erdélybe is.

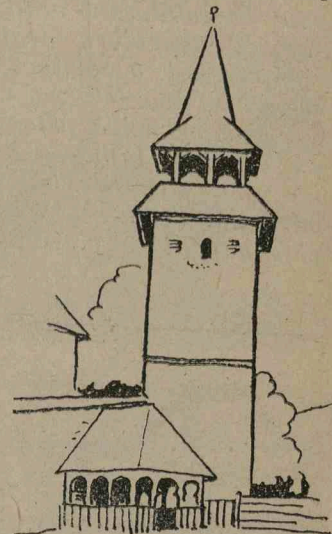
Krasznarécsei fatorony, Szilágy.

A tornácos fiókos torony formát népünk annyira kedvelte, hogy akkor is megépítette a fatornácot, ha arra védelmi okból szüksége nem volt. Sok fatorony készült így s azok közt is különösen szép a fióktornyos díszítésű.

Ujabbán már nagyon megfogyatkozott e régi, szép tornyok száma. Egész Háromszéken csak egy van már (ha meg van még), amelyik emlékét tartja a régi háromszéki építésnek. Pedig valamikor mindenütt így építettek, mint ahogy a bemutatott néhány

Micskei templom, Bihar.

Feltorjai torony, Háromszék.

kép ábrázolja. Most a keresztyénség nagy ünnepén jól esik rájuk tekinteni s jó lenne, ha mindenki úgy nézné az ilyen templomokat, mint a mult drága örökségét, hogy eddig még megállt valahogy, az most már ne is essen áldozatul semmiféle pusztításnak. Megbecsülésünkkel magunkat és eleinket becsejűk meg.

Debreczeni László.

Karácsonyi remény.

Sűrű köd, nehéz köd borult látóhatárunkra. Sötét az út, amelyen járnunk kell. Felettünk sem látunk csillagot. Csak harci fegyverek zaja hallik. Csak az embervér hull. Csak a halál pusztít földön, tengereken és a levegőben. És e halálos állapotot még félelmetesebbé teszi az, hogy az adott szónak szentsége, irásos szerződések vállalt kötelezettsége, nemzetek békekészsége semmivé lett. Jó érzésű embernek bele betegszik a lelke, ha gondolkodik az emberiség mai állapotán.

E kinzó, sötét köd dacára, ágyuk zajában, egyesek, népek, országok pusztulásának fájdalmai között újra itt a Karácsony. Újra felszállanak a betlehemi angyalok. Régi szépségben zendül fel énekük és az önmagát emésztő, a szenvedésében reménytelen emberiség felett örömeinek hallatik: „Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek és e földön békesség és az emberekhez jóakarati!”

Micsoda ellentét ez! A földi világ és a Karácsony világa között. Két különböző, egymással mérköző, egymással ellentétben álló világ. Az ember világa és Isten világa. Gonoszság és gyűlölet világa az egyik. Jóság és szeretet világa a másik.

Emberi gonoszság bűnös világát pokoli tűz ropogtatja, mintha fel akarná égetni ősszetartó bordázatát. Féktelen gyűlölet tombolása nyomán felfordulás, halál uralma alá kerül az élet.

A betlehemi jászolból pedig az isteni jóság és szeretet új ég és új föld örömhírét kiáltja bele a kínban vonagló világba. A Megváltó születésével új élet vette kezdetét ezen a földön. Reménye felénk mosolyog. Ereje

megragad, felemel, jóságra, szeretetre, békeségre tanít. Mindenki azt érzi, még a pogány is, hogy annak az első karácsonynak az emléket és biztató ígéreteit még az ágyuk szava sem némithatja többé el; mindenki azt érzi, hogy a karácsony szépségét, tartalmát, varázsát az emberiség életéből a szenvedések legérthetlenebb rejtélyei között sem lehet többé kitépni soha.

Ezért az emberiséget új szenvedései arra tanítják, hogy egyre inkább forduljon el a bűn, gyűlölet, bosszú pusztító hatalmaitól és mind öntudatosabban keresse és találja meg az Isten szerint való új életet, a jóság és szeretet világát, a békés munkálkodás új biztosítékait.

Harci fegyverek zajánál erősebb lesz egyszer a betlehemi ének.

Ez a mi vigasztaló karácsonyi reményünk!

Jövőt kereső lelkünk ünnepi hangulatával az emberek világának sötét ködét, bőszen zavarát, bűnös nyomorát, véres átkát keresztül törő reménykedéssel odafordulunk azért. Isten világa felé és szívünk sóhajai a költő szavaival csordulnak ki:

„Óh égi Fény, tekints le ránk, tekints.
Töröld a könnyet, csillapítsd a jajt.
Váld meg a bűntől s átoktól megint
Az önmagát emésztő földi jajt.
Ragyogjon fel mindenható világod,
Mint egykor rég, a szent jászol felett
S az ó helyén teremts új, szebb világot,
Meváltó éai szeretet!”

Kádár Géza

A Népszövetség kizárta tagjai sorából Oroszországot.

Az egész világ közérdeklődése nagy figyelemmel fordult a Népszövetség múlt héten lezajlott tanácskozásai felé. Az Oroszország által megtámadott Finnország ugyanis a Népszövetséghez fordult hogy a genfi bíróság alapszabályai értelmében Finnország számára a Népszövetség tagállamai segítséget nyujtsanak és Oroszországot, ha nem hajlandó a Népszövetség keretében békét kötni, zárja ki tagjai sorából. Ezuttal a Népszövetség gyorsan összeült s a számára kényes helyzetben gyors döntést hozott. Az első nyilvános ülés után a finn beadvány megvizsgálására egy tizennégy tagból álló bizottságot küldött ki, amely hosszas tanácskozás után felszólította Oroszországot, hogy jelenjen meg a tanácsülésen, szüntesse meg a hadműveleteket s a két ország között felmerült ellentéteket a Népszövetség keretei között intézze el.

Molotov külügyi népbiztos az orosz kormányhoz intézett felhívásra csak annyit válaszolt, hogy a szovjet nem vehet részt a mostani tanácsülésen. A hadi műveletek beszüntetésére és annak békés elintézésére vonatkozólag válaszában semmiféle mondanivalója nem volt. Nyilvánvaló tehát hogy Oroszország abban a hiedelemben volt hogy a Népszövetség ezuttal sem fog határozott állást foglalni. Az utolsó időkben ugyanis a Népszövetség minden kényes természetű és nagyfontosságú ügyben nem hozott döntést. Nem mert a sarkára állni a spanyol kérdésben, Abesszinia ügyében, Ausztria, Csehország és Lengyelország elfoglalása ügyében, tehát az orosz külpolitika joggal remélte, hogy most is habozó magatartást fog tanusítani s nem meri kizárni a Szovjetet a Népszövetség tagjai sorából.

Érdekes és figyelemreméltó jelenség, hogy a tizennégyes bizottság ugyan elítélte Oroszország magatartását, s megbékélésre szólította fel Oroszországot de a kizárásra vonatkozólag a döntést a nagygyűlésre bízta. Ugyanilyen határozatot hozott a közgyűlés is. A múlt hét esütörtök délutánján ült össze a történelmi jelentőségű tanácsülés, amelyen Wellington Koo kínai delegátus rövid beszéde után a tanács tudomásul vette a tizennégyes bizottság és a közgyűlés határozatát, amely elítélte a Finnország elleni szovjettámadást s megállapította, hogy Szovjetország ki

van zárva a Népszövetségből. A határozati javaslat indokolásában megállapítást nyert, hogy Szovjetország az alapokmány 16. szakaszának negyedik cikkelyét nem vette tekintetbe s így a Népszövetségen kívül helyezte magát, amiből következik, hogy Szovjetország többé nem tagja a Népszövetségnek.

A Népszövetség határozatához tartozik az is, hogy a tanácsülésen kilenc állam: Norvégia, Svédország, Észtország, Lettország, Litvánia, Bulgária, Svájc, Kína és Dánia nem vettek részt a szavazásban. A Népszövetség alapszabályai értelmében, ha egyetlen egy szavazat a kizárás ellen esett volna, akkor a tanácsülés határozata nem lett volna érvényes. A kérdést tehát úgy oldották meg, hogy a fenti kilenc állam kiküldöttje tartózkodott a szavazástól, s a kizárás ügyében semlegeséget tanusított.

A tanácsülés döntése mindenütt nagy meglepetést keltett. A „Times“ azt írta, hogy a Népszövetség határozata nem tudta megakadályozni az orosz-finn háború továbbfolytatását, de annyit elért, hogy az életét meghosszabbította. Ha a Népszövetség most sem tudott volna a sarkára állni s most is habozó magatartást tanusított volna, akkor önmaga fölött kongatta volna meg a halálharangot. A határozattal valóban megmentette a saját életét, de a finneknek kevés gyakorlati jelentőséggel bíró segítséget nyujtott. A határozatot az orosz lapok gúnyosan fogadták s annak nem tulajdonítottak nagy jelentőséget. Az orosz hadjárat tovább tart s a népszövetségi határozat óta Anglia fegyvert szállít Finnországnak s egyelőre a többi államok is erkölcsi támogatásban részesítik a finn népet. Kétségtelen azonban, hogy a Népszövetség állásfoglalása a finn nép szabadságharcára jótékony hatással volt. Ha figyeljük az orosz és a finn haretéri jelentéseket, megállapíthatjuk, hogy a finn Dávid hősiiesen harcol az orosz Góliáttal. Legutóbb a finn hadvezetőség feje kijelentette, hogy Finnország még egy évig is ellentállhat az orosz túlerőnek. Jósolgatni nehéz. Annyi azonban bizonyos, hogy finn rokonaink megmutatták a világnak, hogy egy nép milyen óriási és hősi erőfeszítéseket fejthet ki szabadsága védelmében.

BETLEHEMBEN.

Ének nem zengett soha szebben,
Mint karácsonykor Betlehemben.
Hallod-e, mit mond az az ének?
Dicsőség a Menny Istenének!

Nem mosolygott még kiseded szebben,
Mint karácsonykor Betlehemben.
Tudod-e mi van mosolyába?
Ő a békesség nagy Királya.

Király nem jött még szegényebben
Mint karácsonykor Betlehemben,
Hej, de az Ő nagy szegénysége
Szegények gazdag reménységél!

Remény nem telt be édesebben,
Mint karácsonykor Betlehemben,
Akit vártak a régi szentek,
Az Isten Fia ott jelent meg.

— Jer, jer, szüless meg itt szívemben,
Mint karácsonykor Betlehemben.
Dicsőség és béke nagy Királya,
Szegény szívemnek gazdagsága!

Kecskeméthy István.

Mese a kis kanászról

Volt nekem egy kedves kendermagos tyúkom, kipirgált, kipirgált egyszer kinn az úton. Hát ahogy kipirgált nagy-kotyogva ottan, egy szép farka mese csőre elé koppan. Füle is, farka is volt a szép mesének. Na, hamar felkaptam s ejmondom most néktek.

Volt egyszer, hol nem volt, volt egy gazdag ember, pincéje, kamrája tele volt kincsekkel. Olyan gazdag volt, hogy csudájára jártak. Színarany tégelákból épített házat s ezüst deszkából volt ott a kősei pad is, ha a hétországára szóló hír nem hamis.

Annak az embernek volt

egy derék lánya, hetedhét faluban nem volt annak párja.

A gazdag embernek volt egy kanásza is, derék szép legény volt, ismertem magam is. És hogy történt, hogy nem megszerették egymást a gazdag szép leány, meg a szegény kanász. De úgy megszerették, mint két gillmadár, tele volt a hírrel erdő, mező, határ. S nem volt kívánsága a kanásznak egyéb, csak az, hogy a lánynak elnyerje a kezét. Amde a kanász-vő a gazdag embernek akár így, akár úgy, hisz sehogy se tetszett. Hanem bizony a lány egyre kérte apját, mire valójában a temérdek gazdagság. Addig eszenkedett, hogy a gazdag ember elhívatta ám a kicsi kanászt egyszer.

— Ne te kanászlegény, te világ árvája, te világ árvája, te falu csúfsága, hozd el énnekem a bűvös furulyát, amelyik akkor is szól, mikor nem fújják. Hogyha azt elhozod, akkor tied lehet, egyetlen szép lányom, kit a szívem szeret.

No, a legény szívén rettentő bű rág, hogy kerítse elő a bűvös furulyát. De mégis elindul nagy, erős sóhajjal, piros rózsaként ég előtte a hajnal. Egyszer csak megpihen, egykeveset eszik, hát elébe egy kis veréb penderedik!

— Adj néhány falatot, jó tetteidért jót várok — mondja a legénynek a kis éhes madár.

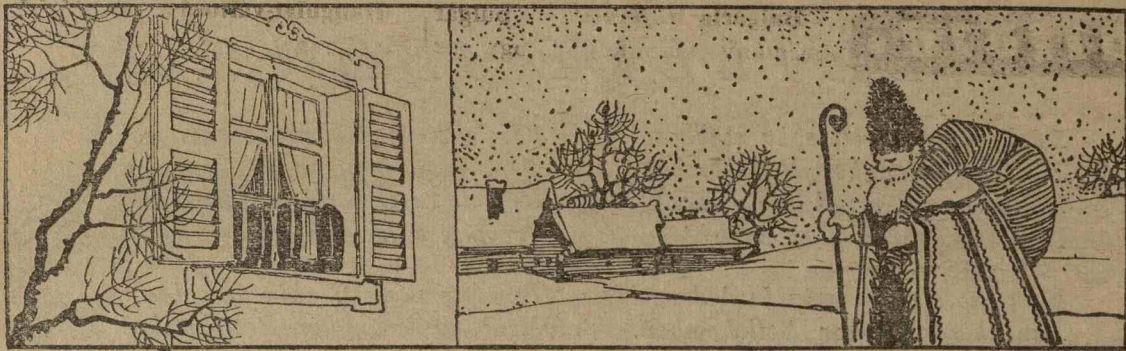
Sajnálkozás ébred a legény szívében s megosztja ebédjét a madárral szépen. Jólakott a veréb s aztán azt mondja:

— No, komám, émhozzám nem voltál goromba. Itt van egy kendermag, de est jól tedd el ám. Madarak beszédét megérted esután.

Aztán kezét adnak s három nap, három éj, a legény egy sudár, kemény fűzfához ég. Lepihen a legény, hogy majd alszik egyet, hát a fán egy tarka madárka csicsereg:

— En a bolond legény talán azt se tudja, hogy a fűzfán

Csizma az ablakban

Hát, ez meg micsoda?
Ez már csak a csoda!
Kukkants csak amodal
Mit látsz ott, na, koma?

Ablakban a csizma!
De fényes, de tiszta!
Hogy sétált oda, fel?
Hát erre, ki felel?

Ablakban mit akar
A csizma? Mondd hamar,
Misi, tel! Őcsi, tel!
Ki rakta azt ide!

— Te rakta, tudom én!
Misikém! Őcsikém!
Csizmatok ablakon
Les ám ki, de nagyon!

Tátják a szájukat
A csizmák! Az utat
Kutatják, kémlelik, —
Mikulást kérelik:

« — Mikulás apóka!
Gyer' ide a hóba!
Éhesen tátogatunk, —
Cukorra fáj fogunk!

Csizmánkba, ha lehet,
Ne dobjál faszenet, —
Almát adj! Diót adj!
S de kedves, de jó vagy!

terem a bűvös furulya. Ha tudná, egy ágat bizony csak levágná, örökösen szólna fűzfa-furulyája.

Hej, örül a legény a levág egy kis ágat, bele se fű s dala zeng a furulyának. Viszi is azonmód a gazdag embernek. De annak megint más nagy ajándék kellett.

— Hallod-e te kanász, ha akarod a lányt, hozza el énnekem a bűvös tulipánt. Nem hervad el soha az a bűvös virág, virít a pohárban, míg a világ világ.

Most búsult csak egyszer a szegény kis kanász, lelkére ráborult a nagy fekete gyász. Mégis csak elindul, mendegél, mendegél, egyszer csak kegyetlen, szörnyű nagy róthez ér. Volt ott vagy százféle tarka virág talán. De a legeslegszebb a bűvös tulipán. No, leül a legény, búsul rettentően, hát egy kis pacsirta zeng a levegőben:

— Nincsen ilyen nagy rét a világon se tán, itt terem. Itt terem a bűvös tulipán.

No, letér a legény egy tulipán-ágat s nincsen a kanásznál a földön vidámabb. S a gazdag embernek viszi is azonmód, de a gazdag ember haragosan mormog. A bűvös tulipánt se teszi, se veszi s a kicsi kanásznak épp csak oda veti:

— Tiéd lehet a lány, ha nekem elhozod a mindig táncoló híres bűvös botot.

Hej, a kis kanászban szörnyű bánat lobog, hogy keríti elő azt a bűvös botot. Vándorol, mendegél három nap, három éj, egyszer csak egy szörnyű, kerek erdőhöz ér. Letül ott a legény, hát egy kicsi madár elkezd csicseregni, zeng tőle a határ:

— Tudok itt én egy dús, vén mogyoróbokrot, azon a vén bokron terem a bűvös bot. Meg kell szépen kérni azt a bűvös botot s a gonoszok hátán kemény táncot kopog.

A kis kanászlegény rettenetes boldog, elő is keresi azonnal a bokrot. Le is került onnan egy suhogó vessző, olyan akkurátus, mint a kétszer kettő. Viszi nagy örömmel haza a kanászka, de a gazdag ember így szól nagy-sítymálva:

— Hallod-e te kanász, egy meg kettő három, ha elkoródsz innen, igazán nem bánom. Nincsen neked semmi, se földed, se házad. Nem adom a lányom egy rongyos kanásznak.

Mérges lesz a legény s azt mondja a botnak:

— Kedves kis botocskám, egy-kettő, táncolj csak!

Táncol a kis bot a gazdag

ember hátán, ordít is az ember, akár az oroszlan:

— Aranyos kanászkám, az Isten megáldjon, ne táncoljon a bot, neked adom lányom.

Abbahagyja akkor a verést a kis bot, a kicsi kanász meg így szavakat mondott:

— Nem kell nekem senki földje, kincse, háza, nem kell nekem más, csak a maga szép lánya. Kis kanászkunyhóba őt magammal viszem, maga meg csak éljen gazdagságban itten.

Nem kellett neki se kincs, se föld, se ház. De a takaros lányt elvette a kanász.

Éldegéltek szépen a kanászkunyhóban, nagy-nagy békeség és boldogság volt ottan. Egyszer, mikor őrdi dísznőit a kanász, dalol egy kis madár, dala zengő, csudás. Azt dalolta az a bolondos madárka, hogy a rét farkánál nagy kincs van elásva.

Megörül a legény, a kincset kiássá, alig fér az bele a tárisznyájába. Vett földet, házat is, hat emeleteset, nagy gazdagságának híre kerekedett.

Az apósának meg elúszott a pénze, mert a prédaságnak szegénység a vége. Így aztán rászorult a kicsi kanászra. Nem volt hozzá fősvény a kicsi kanászka, megosztotta vele italát, ételét, volt vánkosa, heva lehajthatta fejét.

Külföld.

Az Egyesült Államok továbbra is semleges marad! Az Északamerikai Egyesült Államok londoni követe tanácskozás céljából hazautazott. A követ Bostonban beszédet mondott. Beszédében hangsúlyozta, hogy semmiféle gazdasági vagy társadalmi ok nem indokolja az Egyesült Államoknak a háboruba való belépését. Hangoztatta, hogy a viszály kimenetelét nem lehet látni, egy azonban bizonyos, hogy a jelenlegi háboru nem olyan, amelyben az Egyesült Államokat bele lehetne keverni.

Olaszország semlegessége. Az egész világ közvéleménye még mindig a fasiszta nagytanács ülésének határozataival foglalkozik. A németek elégtétellel állapítják meg, hogy Olaszországot nem sikerült eltávolítani Németországtól. Más részről az a külföldi vélemény alakult ki, hogy Olaszország ugyan elismeri, hogy a háboru a hadviselőkre nézve bizonyos helyzeteket és követelményeket teremt, de Olaszország mégis semleges marad. Ez a semlegesség azonban nem jelenti, hogy Olaszország nem akar beleszólani akkor, amikor az új európai rend kialakítására vonatkozó munkálatok megkezdődnek. Megállapítható, hogy a fasiszta nagytanács határozatai mindenütt nagyon jó hatást váltottak ki.

Magyarországon enyhült a cenzura. A magyar hivatalos lapban kormányrendelet jelent meg, amely a sajtóellenőrzést teljesen új alapokra helyezi. A rendelet az újságokra bizza, hogy mely cikkeket bocsátanak előzetes cenzura alá.

Bulgária leszerel. A bulgár kormány elrendelte, hogy az összes behívott korosztályokat szabadságolják. A leszerelés már megkezdődött és január elsejére már csak a békelétszámú hadsereg marad fegyverben.

Megválasztották a svájci köztársaság új elnökét. A svájci szövetségi gyűlés Pillet Golazt választotta meg új szövetségi elnökül.

Titkos ülést tartott az angol parlament. Az angol parlament titkos ülést tartott. A gyűlésen elhangzott dolgokról szigorúan tilos volt az ülés résztvevőinek nyilatkoznia.

Győzelmes tengeri csatát vívott egy német hadihajó. Dél-amerikai keleti partvidékén egy német hadihajó több angol hadihajóval ütközött meg. A német hadihajó is megsérült, de sikerült biztos kikötőbe menekülnie.

Esztország nem adja fel semlegességét. Az eszt hivatalos lap megállapítja, hogy a Szovjet-Oroszországgal fennálló segélynyújtási szerződés nem kötelezi Esztországot arra, hogy semlegességét feladja.

A délkeleteurópai kérdés. A német újságok foglalkoznak a fasiszta nagytanács legutóbbi határozatával és azzal a kedvező fogadtatással, amellyel ezt a Balkán-államokban résziesítették. A német újságok kiemelik, hogy Németország és Olaszország Délkelet-Európában harmadik hatalommal szemben feltétlenül együttműködésre határozta el magát. Így tehát a délkeleteurópai kérdésben Németország és Olaszország között nem állanak fenn ellentétek. Olaszország nem kíván magának szabadkezet a Balkánon.

Hangulat-változás. A párisi községtanács egyik ülésén javaslatot nyújtottak be, hogy a Moszkva elnevezésű utcát Helsinki-utcára kereszteljük át.

A magyar külügyminiszter ünneplése. Gróf Csáky István, Magyarország külügyminisztere december 10-én töltötte be az egy esztendő a külügyminiszteri székben. Csáky külügyminiszter ezalatt az egy év alatt jelentős külpolitikai tevékenységet fejtett ki. Az ő nevéhez fűződik az új magyar-szlovák határ kitűzése és Kárpátjának Magyarországhoz való visszacsatolása. Az évforduló alkalmából a magyar külügyminisztter meleg ünneplésben részesítették.

Mi hír van Távol-Keleten? A kínai csapatok egy idő óta fokozott tevékenységet fejtenek ki Nanking vidékén. Ugy látszik döntő ütközetre készülnek. A kínai repülők erőteljes felderítő és támadó repüléseket végeznek.

A szovjet Bulgáriában repülőgép támaszpontot épít. Bulgária és Szovjet-Oroszország között létrejött légi egyezmény értelmében Szovjet-Oroszország Burgas városában vizirepülőgép kikötőt épít. A munkálatokat a legrövidebb idő alatt megkezdik.

Érdekes terv megvalósulása előtt. Többször közöltük lapunkban, hogy Anglia és Franciaország között tengeri alagutat akarnak építeni. Anglia tengeri elzárása ezt a tervet újból időszerűvé tette. A francia közmunkaügyi minisztérium költségvetési vitája során Demonzie, közmunkaügyi miniszter helyeselte egy képviselő felszólalását, aki az alagút építését javasolta. Az angolok is mindenképpen azon vannak, hogy az alagút elkészüljön.

A nyugati harctéren nyugalom van. Az egyesült angol-francia és a német hadvezetőség jelentése szerint a nyugati harcvonalon teljes csend uralkodik. Csupán a járőrtevékenységek folynak és néhány repülőgép végez felderítő szolgálatot. Hír szerint Hitler vezér és kancellár rövidesen a nyugati frontra utazik.

Szoros pénzügyi együttműködést kötött Anglia és Franciaország. Anglia és Franciaország között szoros pénzügyi együttműködés megvalósítását határozták el. Az egyezmény

szerint a szövetségesek a katonai kiadásokat közösen fedezik, még pedig úgy, hogy a kiadások kétötödét Franciaország, háromötödét pedig Anglia fedezi. A pénzügyi együttműködés részleteiről több szakasz intézkedik. A megegyezés a háború időtartamára szól és a békekötés után számított hat hónap után szűnik meg.

Béketárgyalás Rómában? A norvég miniszterelnök a Népszövetség semleges tagállamait felszólította, hogy hívjanak össze béketárgyalást Rómába.

Hustalan napok Franciaországban. A francia földművelésügyi miniszter véleménye alapján elrendelték, hogy Franciaországban hétfőn, kedden és pénteken nem szabad húst fogyasztani.

Haza kell térniök az Oroszországban lakó amerikaiaknak. Az Északamerikai Egyesült Államok kormánya nem hosszabbította meg a Szovjet-Unióban levő amerikai állampolgárok uttleveleit. Így január elsején vissza kell, hogy térjenek Amerikába.

Oroszország igazi célja.

Miért tör Oroszország a finnek szabadsága ellen? Hiszen Finnország földje nem gabonatermő, csak sovány árpa terem meg rajta. Fa ugyan bőven van Finnországban, de ez sem kell az oroszoknak, mert bőven el van látva fával az északoroszországi és sziberiai rengetegekből. Igaz, hogy vannak Finnországnak gazdag fémhányái és ezek közül a legfontosabbak a nikkelbányák. Azonban még a bányák elfoglalásának célja sem lehet igazi oka az Orosz-szovjet támadásának. A szovjet általában azt hangoztatja, hogy Oroszországnak a Keleti-tengerhez nincsen biztosított kijárata, mert a finnek bármikor megakadályozhatják Oroszországnak a Keleti-tengerre való kijutását. Azt is állítják az orosz politikusok, hogy Finnország veszélyezteteti Leningradnak és egyes orosz vidékeknek a biztonságát. Az előadott okokon kívül egy sokkal fontosabb ok van, amelyik arra készítette Oroszországot, hogy Finnországot megtámadja!

Európa szárazföldjeinek nyugati partvidékeit a melegvízű, úgynevezett Golf áramlat nyaldossa. A Golf tengeráramlatnak óriási hatása van Európa népeinek művelődési helyzetére. Ha nem volna Golf áramlat, egészen más éghajlata volna Közép- és Észak-Európának. Pontos dolog tudni, hogy Európa legészakibb csucsán sem fagy be soha a Jeges-tenger, mert a Golf-áramlat meleg vize felmelegíti a sarkitenger vizét. A Skandináv félsziget nyugati partvidékein tehát a tenger soha sem fagy be. Sem uszójég, sem jéghegyek nem veszélyeztetik azon a ré-

szen a hajózást. Érdekes, hogy ezzel szemben Amerika partvidékein az Egyenlítőhöz 4-5 ezer kilométerrel közelebb fekvő tengerreszekken is jéghegyek veszedelme fenyeget. A Golf-áramlat csodálatos hatása magyarázza meg Oroszország támadásainak igazi okát. A hatalmas orosz birodalomnak ugyanis ma alig van olyan tengeri kikötője, amelyik télen nem fagy be vagy pedig nem fenyegeti jég a hozzávezető utat. Ha azonban az orosz Finnországon keresztül kijut a Skandináv félsziget északi részére, akkor az Atlanti-Oceánhoz csatlakozó Jeges-tengeren át, a Golf-áram jótékony melege következtében mindig szabad utat talál a Föld minden tengeri utvonalaéhoz. Bizonyos tehát, hogy finn rokonaink annak az áldozatai, hogy a Skandináv félsziget északnyugati partvidékein a Golf-áramlat különleges viszonyokat teremtett. Ez a természeti erők által létrejött helyzet teszi indokolttá, hogy Norvégia és Svédország is nagy idegeskedéssel látják az orosz terjeszkedést és minden módon segítik a finneket.

A fentiekhez még csak annyi hozzátenni valónk van, hogy a világtörténelem alakulását szabályozó erők között nem szabad elhanyagolnunk a természet erőit! Különösen az újabb kor világtörténelme mutatja, hogy alakulását csaknem minden esetben gazdasági és természeti erők diktálták. Biztosabbban, hogy ezek az erők a maguk teljességével meg fogják segíteni igazában a hősiesen küzdő finn nemzetet.

Dr. Szász Ferenc.

Hírek

Olvasóinknak, munkatársainknak és lapunk barátainak boldog karácsonyi ünnepeket és boldog újévet kívánunk!

Megkezdődött ajándék-naptárunk szétküldése. A Magyar Nép pontos előfizetői az idén is becses ajándékban fognak részesülni. Kedvelt könyvnaptárunk szétküldése megkezdődött. Nagyon sok tanulságos és szórakoztató cikket szerkesztettünk össze kedves olvasóink okulására és mulattatására. Mivel háliszennek a pontos fizetés révén a legtöbb olvasóink jogot szerzett a naptárra, némi időbe fog kerülni, amíg mindenkihez eljut küldeményünk. Kis türelmet kérünk tehát, a postai vonalak szerint sorra kerül mindenki. A szétküldés megkezdése egyúttal legyen figyelemztetés azok számára is, akik valamilyen okból még hátrálékban vannak.

Ófelsége beiktatta méltóságukba az új metropolitákat. A királyi palotában ünnepélyes kéretek között folyt le Irineu Mihaucescu, moldovai és Nifon Triveanu olténiai metropoliták beiktatása. A beiktatás tízenkét órákor kezdődött a trónteremben, Ófelsége a király, a miniszterelnök, a törvényhozótestületek elnöke és a szent szinódus tagjainak jelenlétében. Ófelsége a pásztorbotot a következő szavakkal adta át a moldovai metropolitának

— Önre bízom a jászi püspökség, a moldovai és suceavai metropolia vezetését. Irányítsa ezt a metropolitát Isten félelmében, a haza és a trón iránti hűségben.

Ezután Ófelsége az olténiai metropolitának adta át pásztor-

botját. A beiktatási ünnepséget Ófelsége következő szavai zárták be:

— Azzal a bizalommal induljanak utjukra, hogy mindenki és én elsősorban szeretettel és nagy érdeklődéssel fogom kísélni munkájukat s kérjük a Mindenhatót, hogy vezesse Önöket és erősítse meg ősi egyházunk és az egész román nemzet nagyobb javára. Egészséget!

Minisztertanács a törvényhozó testületek elnökeinek részvételével. A parlament megnyitásának napján Tatarescu miniszterelnök elnöklete alatt minisztertanács volt, amelyen a kormány tagjain kívül megjelentek a képviselőház és a szenátus elnökei is. A tanácskozássok során megbeszélték a parlament munkarendjét és azt a sorrendet, hogy a különböző törvényjavaslatok milyen időpontban kerülnek tárgyalás alá.

Nem rekvirálnak disznókat a hadsereg részére! A gazdákat több helyen azzal a hírrel riasztották meg, hogy a hadsereg részére hizott disznókat fognak rekvirálni. Ezekkel az alaptalan hírekkel szemben a hatóságok kijelentették, hogy a hadsereg részére a szükséges élelmiszert és anyagokat rendes piaci áron, készpénzfizetés ellenében szerzik be.

Átvette hivatalát a sziguranca új vezérigazgatója. II. Károly király Ófelsége Liteanu tábornokot nevezte ki a rendőrség és sziguranca új vezérigazgatójává. Az új vezérigazgató beiktatása ünnepélyes formák között történt meg. A beiktatást Ghelmegeanu belügyminiszter végezte. Beszédében hangoztatta, hogy a mai helyzetben a vezérigazgató legfőbb kötelessége, hogy az állambiztonsági hivatal szervezetét és munkáját tökéletesítse.

Ófelsége kitüntette a trónörökösöt. A Monitorul Oficial rendeletet közöl. Ennek értelmében Ófelsége II. Károly király, Mihály nagyvajda trónörökösnek a I. Károly rendjelet adományozta.

Az igazgató-tanító és iskolaszéki elnök urak figyelmét felhívjuk arra, hogy az új anyakönyveknek és előmeneteli-mulasztási naplónak megfelelő beosztású, egy évre való értesítők darabonként két lejért, — könyvecske alakban pedig, hét évi használatra darabonként 8 lejért kaphatók. A rendelés összegét és esetenként 10 lej portó költséget kérünk előre beküldeni a

„MINERVA“

irodalmi és nyomdai műintézet, könyvkereskedés címére Cluj, Str. Regina Maria 1.

Óriási robbanás történt a zernesti papírgyárban. Brassó közelében, a zernesti papírgyárban óriási robbanás történt. A robbanás következtében hatvan ember meghalt és 90 megsebesült. A robbanás folytán kiáramló klórgáz elöntötte a községet és ezért a szerencsétlenség helyét a mentők és tűzoltók csak gázálarcban közelíthették meg.

Életbelépett a téli menetrend. A személyszállító és tehervonatok téli menetrendje december 18-án életbe lépett. Több vonatot beszüntettek, vagy pedig indulásukat bizonyos napra korlátozták.

Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle „Solvo“ pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfuodás, gyomor és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 Lei, minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogeriában kapható.

Jelentkezés a választói névjegyzékbe. A Nemzeti Ujjászűlés Frontjának magyar alapsztálya a következő hír közlésére kért fel:

Az új közigazgatási törvény szerint a községi választói névjegyzékeket a községi előljáróságok minden év decemberében készítik el. Szükségesnek látjuk tehát, hogy a közigazgatási törvény végrehajtási útmutatásában foglalt vonatkozó intézkedéseket az alábbiakban ismertessük. Választói jogosultsága van azoknak a férfiaknak és nőknek, akik román állampolgárok, 1939 december 31-ig betöltötték, vagy betöltik 30-ik életévüket, ténylegesen gyakorolják a következő foglalkozások egyikét: 1. mezőgazdasági és testi munka, 2. kereskedelem és ipar, 3. szabad foglalkozás, továbbá nem méltatlannak és ninesenek olyan helyzetben, hogy ez összeférhetetlen legyen a választói jogosultsággal. végül legalább egy évig hozzájárultak a községi terhek viseléséhez. Ez utóbbi feltétel alól kivételt képeznek azok a férjezett nők, akiknek a férje

községi adót fizet. A választói névjegyzéket a községi bíró (polgármester) állítja össze személyes felelőségére, a községi jegyző vagy városi titkár segítségével. A választói névjegyzékbe való bejegyzés hivatalból történik a községi tagok főkönyve vagy bármely más felvilágosítás alapján, végül az érdekelt fél kérésére. A választói névjegyzékek összeállításának kezdetét hirdetmény útján kell a községi lakosok tudomására hozni. Az ilyenformán elkészített választói névjegyzékeket január hó folyamán 15 napra ki kell függeszteni a községi előljáróságnál. Mindazok, akik kimaradtak a névjegyzékből, utólagos bejegyzésüket kérhetik a kifüggesztés napjától számított 15 napon belül az illetékes járásbíróhoz benyújtott előterjesztés útján. A járásbíró az előterjesztések felett sürgősen határoz. A járásbíró végzése ellen a közléstől számított 15 nap alatt felfolyamodással lehet élni az illetékes törvényszékhez.

Felszólítjuk tehát mindazokat a magyar etnikai száрма-

zásu polgárokat, akik valamilyen okból kimaradtak a közigazgatási névjegyzékből, hogy a törvény által előírt határidőn belül jelentkezzenek a községi előljáróságoknál.

A józseffalvi tüzkárosultak részére a magyarlapádi Hangya Fogyasztási Szövetkezet 300 lejt adományozott.

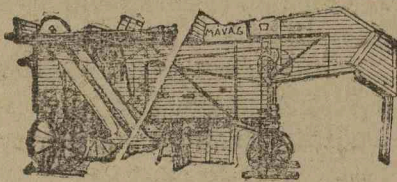
Olaszország őrt áll... A francia újságok megállapítják, hogy Olaszország fontos szerepet tölt be Délkelet-Európában. A francia újságok Olaszországot a Dunamedence őrállójának nevezik.

Beomlott egy négyemeletes ház Bukarestben. Bukarestben, a Calaras-uton egy négyemeletes ház beomlott. A szereucsétlenség alkalmával többen meghaltak.

Megjelent a Magyar Népegészségügyi Szemle. A Magyar Népegészségügyi Szemle decemberi száma értékes és gazdag tartalommal jelent meg. A folyóirat megrendelhető a kiadóhivatalnál Marosvásárhelyen

Még tizenegy sebesültet ápolnak a müncheni merénylet áldozatai közül. A müncheni merénylet sebesültjei közül nagyon sokan hagyták már el a kórházat. Jelenleg már csak tizenegy súlyos sebesültet ápolnak.

Az agy titka. Az élő ember agya és a halott ember agya között óriási a különbség. Az utóbbi eléggé jól ismeri már az orvostudomány a boncolásokból, de az élő ember agya még mindig csupa rejtély. Most kezd ebbe a rejtélybe egy kevéske világosság derülni, amióta immár kísérletileg is igazolták, hogy az élő emberi agy kétféle villamos áramot termel, s ez az áram például epileptikus roham esetén a rendes erejének harminszorosára is emelkedhetik. Erről a rendkívül érdekes témáról számol be *Tolnai Világlapjának* legfrissebb száma.

Legújabb típusu

„MAVAG”

(Magyar Allami Gépgyári)

gyártmányu acélrámás,

golyóscsapágyas, fordítható dobkosaru

CSÉPLŐGÉPEK

azonnali rendelés esetén belföldi raktárainkról minden nagyságban szállíthatók, kedvező fizetési feltételek mellett.

Vezérképviselőt:

„INDUSTRIA-ECONOMIA”

Kereskedelmi és Ipari Rt., Temesvár

IV., Str. Bratianu 34. szám. — Telefonszám: 43-57.

Távírat: „Industria-Timişoara”.

Új könyvek.

Dr. Kristóf György egyetemi tanár hatvanadik születésnapja alkalmából tanítványai *Emlékkönyvet* adnak ki. Az *Emlékkönyv* írói valamenyen tanítványai voltak Dr. Kristóf Györgynek. Irodalomtörténeti és nyelvészeti tanulmányaik a most megjelenő könyvben a tanárjuk iránti hála és tisztelet kifejezéseire de egyúttal komoly munkájuknak bizonyágtételei is. A tartalmas *Emlékkönyv* a napokban hagyja el a sajtót. Ára 200 lej. A könyvből műnyomó papíron könyvbarátok részére finomabb példányok is készülnek 300 lejes áron. A könyv árának előzetes beküldése mellett az *Emlékkönyvet* portómentesen küldi a

„MINERVA“

Irodalmi és Nyomdai
Műintézet Rt. Kolozsvár,
Str. Baron L. Pop 5.

Székely Népmesék. Most jelent meg Telekyné László Marcella eredeti gyűjtésében diszes kiállításban a székely népmese-gyűjtemény, mely legjobb ajándék mind a gyermekeknek, mind a székelyek szellemi kincsei iránt érdeklődő felnőtteknek. A számos képpel diszitett, pompás színes táblába kötött könyv ára 128 lej. Vidékre 139 lej előzetes beküldése mellett szállítja a MINERVA irodalmi és nyomdai műintézet Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Gyalui Farkas: „Letűnt világ“ című regénye, melyet a Keleti Újság folytatásokban közölt, igen nagy visszhangot keltett az olvasók között. A beérkezett levelek szerint rég nem jelent meg regény, mely élethűbb rajzban vejtető elénk a 17. század végének és a 18-ik század elejének sajátosságos erdélyi családi életét. A nagy érdeklődés miatt a regény könyvalakban is megjelent a MINERVA Rt. kiadásában.

A csinos kiállítású könyv a legjobb ajándék. 100.— lej előzetes beküldése mellett portómentesen küldi a

„MINERVA“

Irodalmi és Nyomdai
Műintézet Rt. Kolozsvár,
Str. Baron L. Pop 5.

A napi események középpontjában a maroknyi finn nép áll, amely hősiiesen védekezik a százszoros túlerővel szemben. E vitéz nemzet hű képét vázolja Zsirai Miklós: *Finn-ugor rokonságunk* című könyvében. A közel 600 oldalas műben a szerző a tudós alaposágával és az utazó lebilincselő elbeszélésével vezet végig északi rokonaink különös hazájában. A pompás eredeti fényképfelvételekkel gazdagon diszitett könyv ára 579 lej. Postaköltséggel együtt 594 lej előzetes beküldése mellett szállítja a MINERVA irodalmi és nyomdai műintézet Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Értesítés.

Alulirott „Minerva“ Irodalmi és Nyomdai Műintézet R. T. kolozsvári cég ezúton hozza a nagyközönség tudomására, hogy

Silberstein Imre

gyergyószentmiklósi lakóstól, aki alulirott cégtől megbízást kapott a Kir. Magyar Természettudományi Társulat folyóiratai és kiadványai számára előfizetők gyűjtésére, mindenemű meghatalmazást megvont és e közlemény megjelenése után fentnevezettnek semmi néven nevezendő ténykedéséért (üzletszerzés, pénzfelvétel, stb.) kötelezettséget nem vállal.

„Minerva“ Irodalmi és
Nyomdai Műintézet R.-T.

Kolozsvár,

Str. Baron L. Pop 5.

Ragyogó premier az Operaházban. Rendkívül érdekes, képekkel illusztrált beszámolót közöl erről a *Déliháb* új száma, amely gazdag tartalommal jelent meg.

Rövid hírek

Brassóban járt a propagandaügyi miniszter. Radian Alexandru, propagandaügyi miniszter Brassóban járt. A miniszter megtekintette Brassóban a közintézményeket, majd kirándulásokat tett Brassó környékén.

Kisebbségi front-titkárokat foglalkoztatnak. A NUF magyar alosztályának vezetősége eljárt a kormányhoz, hogy kisebbségi front titkárokat nevezzenek ki. A vezetőség ígéretet kapott a kérés teljesítésére.

Lemondásra szólították fel a fővárosi rendőrfelügyelőség több főtitkárját. Közöltük lapunkban, hogy a fővárosi rendőrfelügyelőségben változás történt. Ezzel kapcsolatban több főtitkárját arra szólították fel, hogy mondjanak le állásaikról.

Halálos szerencsétlenség történt a szalárdi iparvasutnál. A marosmegyei Szalárd község iparvasútjánál súlyos szerencsétlenség történt. Pop Nicolae mozdonyvezető nagyon sietett, mert házában családi ünnepséget terveztek. A mozdony egy éles kanyarulatnál kiugrott a sínekre és felfordult. A fűtő meghalt a két ember súlyosan megsebesült.

A svájci hadseregben tilos a káromkodás. A svájci hadvezetőség megtiltotta a katonáknak a káromkodást. Az indokolásban hadvezetőség kifejti, hogy a káromkodás erkölcsbe ütköző dolog és fegyelmezni káromkodás nélkül is lehet.

Nagy robbanás volt egy budapesti gyárban. Egy budapesti acélgárban robbanás történt. A robbanás következtében negyvenegy munkás megsebesült.

Halálos ítélet Bukarestben. Egy Mana nevű rablógyilkost a bukaresti ítélőtábla halálra ítélte. Ha kegyelmi kérvényét elutasítják, golyó által fogják kivégezni.

Erdélyi magyar gyermekek!

ha szép karácsonyi ajándékre vágytok, kérjétek az angyaltól Telekyné Ferenczy Marcella: Székely népmesék című most megjelent könyvét. Ára 125 lei és 10 lei portó. Megrendelhető ÚJ CIMBORA szerkesztőségénél Str. Baron L. Pop 5. Cluj.

Lelki orvosság.

Rég tapasztaltam már, hogy jobb körülmények között élő falusi házakhoz is itt-ott befurta magát az ideges nyugtalanság, s teljes erővel pusztít olyan helyeken is, ahol azt még eddig nem ismerték. Nem mondom, hogy teljesen alaptalanul keresi fel hajlékainkat ez a kórság, mert hisz néha és némely helyen valóban adódik ok az elszomrodásra, elkeseredésre, de még sem szabad mindent annyira lelkünkre venni, mindenért annyira elcsüggedni, elkeseredni s küzdelmes élettünk javulása iránt reménységünket feladni.

Tudni kell minden falusi embernek, hogy fölösleges izgalommal csak egyedül magának árt az ember és amiért izgul, idegeskedéseivel azon úgy sem változtat, szervezetét azonban féltétre csökkenti, s így, amikor egész emberre lenne szükség, csak félemler lesz belőle.

Ezért jó és hasznos dolog volna, ha minden falusi ember kiüzné házatájáról az idegességet, ezt a betolakodott városi nyavalyát, s felhagyna a fölösleges izgalommal, nehogy egészségében helyrehozhatatlan kárt tegyen vele.

Ennek roppant egyszerű a módja: 1. Bajaink és csapásaink miatt mindjárt ne esünk kétségbe, hanem igyekezzünk jajgatás nélkül helyrehozni, kiheverni azokat. 2. Csak a saját ügyeinkkel foglalkozzunk, s bizzuk rá másokra, hogy ők is intézzék el a magukét.

Kétségtelen, hogy terheink kissé megnövekedtek, de — ha Istenben bízunk — tűrhetőbbek, elviselhetőbbek lesznek azok is.

Nézzük csak gyermekeink ragyogó orcáit s figyeljük ártatlan, kérő tekintetüket. Megtalálunk ezekben minden biztatást, minden erőt a nyugodtabb életküzdelmekre. Ha pedig öregeink és jóakaróink tanácsát halljuk, nemesak örömmel kell vennünk azokat, hanem azt követnünk is kell! És tisztelettel és hálával kell fizetnünk érte.

Fölszemes izgalmaink elkerülésére leg-

jobb lelki orvosság volna, ha — különösen most, a közelgő hosszú téli estékre — szaklapjaink mellé, könyvtárainkból vagy máshonnan, hasznos könyveket szereznénk be s minden szabad időnkben ezeket olvasgatnók. Kézbe sem véve természetesen az izgalmas rémregényeket, rablásról, gyilkolásról, vagy minket nem érdeklő világnézeti szempontból szóló dolgokat, mert az ilyenek lelkiismeretlenül izgatnak minket minden hasznos szellemi táplálék nélkül.

Ezekre kell általában súlyt helyezni falun, nem pedig valamely különlegesnek tűszó ámitásra, amely izgat, kinez és öl mindenfelé, ha hatalmába keríti az embert.

Végtelen nagy örömeinkre szolgál, hogy a *Magyar Nép* olvasói, mindenütt tisztelettel és szeretettel beszélnek lapunkról. Sőt nagyon sok idősebb, „régie” előfizetőnk van, (többek között az öreg György Ferenc Péter Lövétén, Székely Mózes és Pető Miklós Felsőrákoson, Szitás István és Rigó Mihály, Székelyszomboron), akik szorosán magukhoz ölelve a Magyar Népet, ezeket mondták:

— Ez a mi legjobb barátunk, tekintetes ur! Ezt szeretjük legjobban, mert ez őszinte és igaz barát. Ez nem izgat, hanem oktat és tanít.

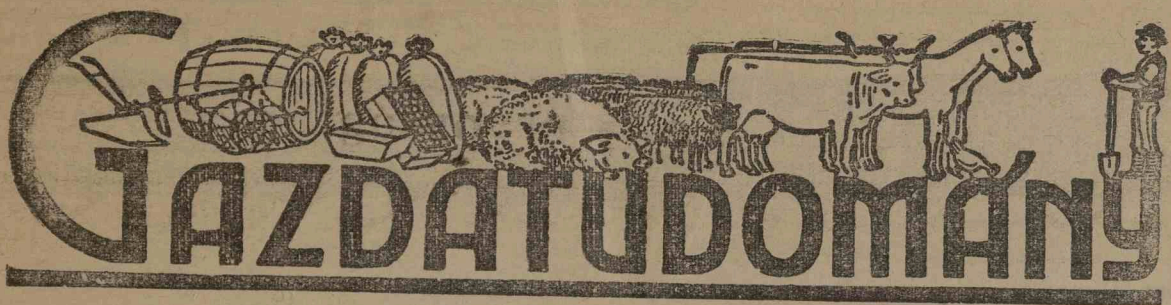
A fiatal olvasók gárdája is örvendetesen növekedik, amely szintén nagyon ragaszkodik lapunkhoz.

Komporály Sándor, magyarhermányi fiatal előfizetőnk, hogy tetteivel is bizonyítsa a Magyar Népi iránti szeretetét, hűségét, több kilométerre elkísért az uton s végig a Magyar Népi ügye és könyvtári könyveiről, — amint mondták, — rendelést csinálhassanak a fiatalok részére.

Ezek a megnyilatkozások mindennél többet mondanak és az eddig is végzett munkánkat nemesak mostanra, hanem jövőre nézve is édessé, könnyűvé teszik.

Vinczeffy Sándor.

Biztosítsatok a „MINERVA” biztosító intézetnél!

Hogyan gyakorolja az állam a birtokelvévelési jogot?

Románia gazdáira nézve két rendkívül fontos törvény jelent meg a hivatalos lapban. A két törvény közül az egyik új bankot alapít, amely egy milliárd lej alaptőkével az állam birtokelvévelési jogát fogja gyakorlatilag megvalósítani. Ugyancsak ez a törvény rendelkezik afelől, hogy hogyan kell a telepítéseket végrehajtani? A másik törvény bevezette a feloszthatatlan birtokrendszerrel azokra a birtokokra nézve, amelyeket a gazdák az említett bank útján vásároltak meg, vagy pedig hogyha telepítés útján jutottak a birtok tulajdonába.

Az új bank neve magyarul Mezőgazdasági Termények Iparosítási és Értékesítési Bankja. Kezdeti alaptőkéje egy milliárd lej, amelyből az állam ötszáz millió lejt jegyzett le, ezenkívül pedig minden évben száz millió lejt fog az állam a bank alaptőkéjének javára befizetni, hogy a bank erejét növelje. A bank működésébe be fognak kapcsolódni a román Nemzeti Bank, a szövetségi pénzügyintézetek és más olyan állami felügyelet alatt álló pénzügyintézetek, amelyek mezőgazdasági hitelügyletekkel foglalkoznak. A törvény részletesen felsorolja, hogy az új pénzügyintézetnek milyen kötelezettségei és milyen jogai vannak. Ezek közül a következőket említjük fel.

Ismeretes, hogy ingatlan eladások esetén az államnak elővásárlási joga van, amit azonban eddig ritkán gyakorolt. Ennek legnagyobb nehézsége az volt, hogy hiányzott a pénzügyi műveletek lebonyolítását szolgáló szerv. Az új bank anyagi ereje most már lehetővé teszi, hogy az állam a földeladások alkalmával kikötött elővévelési jogát minden akadály nélkül gyakorolhassa. A törvény értelmében az új pénzügyintézetnek az

elővévelési jog gyakorlásában a Mezőgazdasági Kamarák is segítségére vannak, sőt az ötven holdnál kisebb birtokokra vonatkozó elővásárlási jog gyakorlását a pénzügyintézet a Mezőgazdasági Kamarákra bízhatja.

A törvény kimondja, hogy az állami pénzügyintézet által megvásárolt ingatlanok egyes nyelvű községekben csak telepítésre használhatók fel. Ezeket a birtokokat a földművelésügyi minisztérium a nagyvezérkarral közös egyetértésben fogja kijelölni. Az állam által megvásárolt birtokok olyan románoknak adhatók el, akiknek főfoglalkozása a földművelés és megfelelnek a telepésekre vonatkozó feltételeknek.

Rendkívül érdekes a törvénynek az a rendelkezése, hogy az állami pénzügyintézet által megszerzett és gazdáknak eladott birtokok oszthatatlanok. Az ilyen birtokokat tehát csak egészben lehet eladni olyanoknak, akik mindazoknak a feltételeknek megfelelnek, amelyeket a telepésekre vonatkozólag elmondottunk. A birtokok, mint hagyaték tárgyai sem oszthatók fel, hanem teljes egészükben szállnak egy örökösrre. Ha az örökös apa írásbeli végrendeletet nem hagyott, az új tulajdonos a legkisebb gyermek lesz. A többi gyermekek megfelelő kártérítést kapnak. Amennyiben nem tudnának megegyezni az örökösök, az illetékes járásbíróóság dönt. A megállapított összeget az az örökös, akinek a birtok jutott, tíz év alatt köteles kamatmentesen kifizetni. Ha nem volna egyenes leszármazású örökös, a bíróság jelöli ki azt az oldalági rokont, aki a legtöbb biztosítékot nyújtja.

A két fontos törvény teljesen új helyzetet teremt a birtokforgalom terén és ezt olvasóink figyelmébe ajánljuk!

Órlési könyvet kell a gazdáknak szerezniük.

A pénzügyminisztérium körrendeletben értesítette a pénzügyigazgatóságokat, hogy a földművesek családtagonként ötven kiló finom lisztet örölhetnek a karácsonyi ünnepek alkalmával. Ezzel egyidejűleg a földművelésügyi minisztérium elrendelte, hogy minden falusi termelő órlési könyvet kell, hogy beszeressen. A könyvecskéket a jegyzőségek ingyen bocsátják a termelők rendelkezésére. A rendelet értelmében azok, akik nem szerzik be az órlési könyvecskéket, nem örölhetnek sem hengeres, sem falusi malomban.

Sertésvész pusztít Szilágy-megyében.

Szilágy-vármegye egyes vidékein sertésvész lépett fel. A megyei főállatorvos elrendelte, hogy a gazdák azonnal tegyenek jelentést, ha sertéscíven betegség jelét veszik észre.

Korlátozták Magyarországon a csemegeszőlők ültetését.

A magyar földművelésügyi miniszter arra való tekintettel, hogy több évben túltermelés volt csemegeszőlőkben, már régebben megtiltotta a csemegeszőlők telepítését. A legutóbbi két évben bebizonyosodott, hogy megfelelő külkereskelelmi kapcsolatokkal biztosítani lehet a csemegeszőlő elhelyezését, továbbá arra való tekintettel, hogy Magyarországhoz olyan részek kerültek vissza, ahol szőlőtermelést nem lehet folytatni, a magyarországi gyümölcsstermelők országos egyesülete gyűlésen foglalkozott a tilalmi rendelettel. Az egyesület fel fog irni a földművelésügyi miniszterhez, hogy engedélyezze a csemegeszőlő telepítését, sőt részesítse azt állami támogatásban.

Az EMGE tanfolyamai. Az EMGE kimutatásai szerint az egyesület 1939-ben ötvennyolc tanfolyamot rendezett. A tanfolyamon hatvannyolc előadó működött közre.

Megjelent a Mezőgazdasági Szemle karácsonyi száma. A Mezőgazdasági Szemle legutolsó számának értékes tartalma mellett ki kell, hogy emeljük a kiemertő és minden tekintetben célszerű tartalomjegyzéket és tárgymutatót. Ez lehetővé teszi, hogy a Mezőgazdasági Szemle évfolyamai, mint a gazdasági tudományok kincsesládái szerepeljenek a haladó gazda munkája közben. A folyóirat megrendelhető a kiadóhivatal útján, Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop 5. Előfizetési díja egy évre 80 lej.

Állatárak Zilahon.

A zilahi országos vásáron az állatárak nagy olcsulást mutatnak. Az állatvásárra sok állatot hajtottak fel, ami részben azzal magyarázható, hogy a takarmánykészletek nagyon megfogytak. Így az áresés első sorban a nagy kínálattal magyarázható, de mindenesetre befolyással volt rá az is, hogy az állatkitétel nagymértékben csökkent. Az árak a következők voltak:

Hizott disznó 26—30, sovány disznó 32—34 lej különként. Vágómarha 10—12, növendékmarha 11—14 lej élősúlyban különként. Az igás ökör párja 18—24 ezer lei volt.

Maximálták a petróleum árát.

A kormány a petróleum árát maximálta. A petróleum ára a finomítottban 2.75 lej. A kicsinyben való eladási ár 3.50 lej — 4.50 lej aszerint, hogy az eladás helye milyen távolságra esik a petróleumfinomító gyártól.

Ipari rovat

Meghosszabbítják a mesterkönyvek és iparendélyek kiadójának határidejét?

Lapunk egyik előző számában közöltük, hogy a mesterkönyvek és iparendélyek megszerzési lehetőségének határideje december 31-én lejár. Az iparosság körében a rendelet általános izgalmat váltott ki, mert a rövid idő miatt a rendelet egyes pontjainak gyakorlati keresztülvitele szinte lehetetlenségbe ütközik. Ezért például a kolozsvári kerületben a határidőt már meg is hosszabbították 1940 április 1-ig. Valószínű, hogy mindenütt hasonlóan fognak eljárni.

A magyar munkásság csatlakozott a Népközösséghez.

A magyar munkásság Bukarestben tartott értekezlete ki-mondotta, hogy a munkásság csatlakozik a magyar Népközösséghez. A határozatot Bartalis Sándor, a gyűlés elnöke közölte a magyar Népközösség vezetőségével. A Népközösséghez való csatlakozás gyakorlati keresztülvitelére hét tagu bizottságot alakítottak. Ebből az alkalomból Bánffy Miklós gróf, a magyar Népközösség elnöke, levelet intézett Bartalis Sándorhoz, amelyben a csatlakozásért köszönetét fejezi ki.

Tanácsadó.

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

M. I. Hindenburg 1847 október 2-án született Posenben.

F. I. né. A tojásba mártott kanál megfoltosodása nem annak a jele, hogy nincs ezüstmű. A tojás ugyanis ként tartalmaz és a kénvegyületek foltot hagynak az ezüsten. A foltot nagyon könnyen eltüntetheti a kanálról a következő módon. Olyan vízben mossa meg, amelyben krumplicsöngéd dörzsölés után a folt teljesen el fog tűnni.

Z. L. Ha az ünnepek alatt mohával akarja diszíteni a virágoserepeket, nagyon jól biztosíthatja a mohát szép, ősze színűt a következő módon: A frissen szedett mohát kékítő vízben mossa meg. Ezután hirtelen árnyékban és nem nagy melegben szárítsa meg.

B. S. Ha az ablak nem csukódik jól, valóban nagyon sok tüzelőanyag kárba megy. Ezért igyekezzék a réseket tömíteni. Erre a célra legjobban megfelel a hurkává sodort ujságpapír. Megnedvesítve tesszük a repedésbe és ha levált, újból megnedvesítjük és visszahelyezzük. Természetesen csak olyan ablakokon tart hosszabb ideig, amelyeket nem nyitogatunk gyakran.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

Sz. T. Nyárászentimre, B. A. Homoródszentpál, K. S. Sárköz, R. Gy. T. Kovászna, S. F. Csanálos, B. P. P. Mezőmadaras.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Amint előző számainkban közöltük, megbizottaink felkeresik azon előfizetőinket, akik hátrálékban vannak, hogy az előfizetési hátrálékukat tőlük felvegyék. Ezen megbizottaink közül Vinczeffy Sándor Csikvármegyének gyergyói járásában levő előfizetőinket látogatja meg. — Kovács Endre Szilágymegyének tasnádi, nagykárolyi és érmihályfalvi járásaiban levő előfizetőinket keresi fel. Török István Kisküküllő, Alsófehér és Torda megyei előfizetőinket keresi fel. Tóth Imre az Aradmegyei előfizetőinket látogatja meg. Felkérjük azon előfizetőinket, akik még nem rendezték folyó év végéig szóló hátrálékaikat, szíveskedjenek megbizottainknak szabályszerű nyugta ellenében kifizetni. Azon előfizetőinket, akikhez ez alkalommal nem küldhetünk megbizottakat, felkérjük, hogy a lap-példányaikhoz mellékeljék és kitöltött postautalvány felhasználásával küldjék be az ott feltüntetett Gy. S. Vadász. Érdeklődésére közöljük, hogy Ön több, mint 10 éves előfizetője lapunknak.

A. R. A piacon az árak jóformán napról-napra ingadoznak. Ezért nem tudunk szavatolni azokról az adatokról, amelyeket a kolozsvári piaci árakról ez alkalommal Önnek közlünk. Lehetőséges, hogy ünnep után már egészen más árak lesznek. Leghelyesebbnek tartjuk, ha a tőzsdei árakat közöljük, ahogyan a kolozsvári tőzsdén a kereskedők az üzleteket kötik. Ezek szerint a következő árak érvényesek: Búza 520, rozs 420, árpa 500, új kukorica 390—400, zab 500, napraforgó 510, fehér paszuly 1400, lóheremag 3500—3700, lucernamag 5800, réti-széna 170, lóhere- és lucernaszéna 185 lejt mázsánként, ókukorica már nem igen van a piacon.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: P. A. Tatrang, előfizetése rendben van 1939 dec. 31-ig, Gy. S. Marosjára 155, V. F. Abrudbánya 1939 évre 150 lejt kérrünk, L. D. Hodgya 150, K. J. és K. D. Csikdelne 150—150, Sz. A. Zágón, a 150 lejt elszámolást nyert, előfizetése rendben 1939 évre, B. Gy. Haró 200, B. F. Buziás 150, M. J. Mezőpetri 155, F. K. Marosludas 150, S. F. Erdőgyarak 155, B. F. Bélfenyér 155, Ifj. N. N. M. Örvénd 155, G. A. Hegyközszentimre 155, M. J. Belényesujlak 230, V. J. Nagybár 285, B. J. J-é Koronka 155, F. S. Ratosnya 310 (kért könyvek elküldve), B. A. Sarmaság 155, G. M. Genes 150, R. M. Érkörtvélyes 2083, Sz. L. Éradony 155, J. M. Tornya 155, O. B. és T. L. Kisnégerfalva 300, M. G. Zágón 155, Cz. J. Kézdiszentmártonfalva 155, B. Gy. Haró 200, B. Gy. Margitta 155, Sz. I. Nagyszentmiklós 150 (kért könyv elküldve), B. G. Köröstarhány 150, B. S. Dálnok 150, I. Gy. Havadtó 200, Seh. F. Csanálos 3077, Sz. D. Apanagyfalva 150, Id. B. J. Szalács 155, id. T. S. Sarmaság 155, K. M. Mezőterem 285, D. D. Székelykeresztúr 150, F. S. Gálospetri 155, G. M. Szakasz 155, Cs. J. Egri 155, F. J. Rózsapallag 155, Özv. Cs. I. né Mikola 155, P. G. Nagybánya 155, S. J. és Id. U. Zs. Mikola 155—155, K. A. Erked 155, V. Sz. S. Nagyernye 155, O. L. Ákosfalva 155, J. I. Septér 155, D. F. Kézdimagyaros 150, Gy. J. Nagyida 155, Köröstarjánról: T. K. 150, R. S. 150 és R. J. 150, F. Á. Gyergyóvasláb 240 (kért könyv elküldve), B. P. Bukarest 150, B. S. Torja 150, B. M. Esztelnek 155 és H. I. G. Szárazajta 155 lejt.

Apróhirdetések

Ispán, aki eddig Szacsavay Zsigmondnál teljesített éveken át szolgálatot, birtokeladás miatt állást keres január 1-re. Koszorus István Cristorel—Ördögkeresztúr, jud. Cluj.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Minerva Rt. nyomdája Kolozsvár.

Egy nevezetes találkozó.

79 évvel ezelőtt, 1860 december 26-án, a Budapest—Bécs között közlekedő hajó késő este érkezett meg Bécsbe. Karácsony másodnapja volt s az utcákon kevés ember lézengett. Téli időben a hajó megérkezése sem lehetett érdekes látványosság. Emiatt nagyon kevés ember érdeklődött a partralépő utasok iránt. Bizonyára nem gondolták, hogy az utasok között van kettő, akiket az osztrák birodalom császára hívott meg egy négy-szemközti beszélgetésre.

Valóban a hajóról leszálló utasok között kettő egészen feltűnő jelenség volt. Ruhájuk és beszédük után mindenki látta, hogy magyarok. A többi utasokkal nem igen beszélgettek. Megérkezésük után azonnal kocsiba ültek és egy ismert bécsi szállodába hajtat- tak. A Bécsbe érkezett két magyar utas: Deák Ferenc és báró Eötvös József volt. Gondolatban sok magyar ember elkísérte őket a bécsi útra. Sokan tudták, hogy a császár meghívására mennek a birodalom fővárosába s egyszerre felcsapott a remény lángja a magyarok szívében. Hogyne, hiszen olyan régóta szenvedtek osztrák elnyomás alatt. Az ország régi törvényeit az osztrákok nem tartották meg. A magyar érzést üldözték és mindenütt németesíteni akartak. Az ország hivatalos nyelve a német lett. Az állásokba mindenütt németeket ültettek. Aki elkeseredésében szólt valamit, azt elfogták és börtönbe zárták, ahol gyakran kegyetlenül megverték. Még az öltözködést is előírták, ne- hogy az öltözetek színével vagy mintájával a magyar érzés erősödjék.

Természetesen mindenki alig várta, hogy az osztrák elnyomásnak vége legyen. Sokan reménykedtek az uralkodóban, mert Ferenc József még fiatal volt, aki gyakran megmutatta nemes gondolkozását. Remélték,

hogy egyszer mégis csak belátja milyen hiábavaló és káros dolog a magyarság elnyo- mása. Akkor pedig bizonyára jobb világ lesz.

A magyarság vezére Deák Ferenc volt. Minden igazi hazafi tőle várta a vezetést és iránymutatást. Nemcsak a magyarok, de az osztrákok is úgy tekintettek reá, mint aki tisztán képviseli a magyarság nagy többsé- gének véleményét.

Érthető ezek után, hogy mikor Deák Fe- renc meghívásának hírefutott, azt mindenütt nevezetes fordulónak érezték. Ezért gondo- tak annyian a Bécsbe utazó államférfira.

Deák és Eötvös 27-én értesítést kaptak, hogy a császár még aznap fogadja őket. Va- lóban csütörtökön délután fél kettőkor Deák két órákor pedig Eötvös jelent meg a császár- előtt. Kihallgatásuk tehát mindössze fél- óráig tartott. A találkozáshoz fűzött remé- nyek ilyenformán nem váltak be. De a csá- szár és Deák Ferenc beszélgetése mégis nagy eredménnyel járt: megismerték egy- mást és kölcsönösen megállapították egymás értékét. Ez a találkozás készítette elő vég- eredményben a 7 évvel később megvalósult osztrák—magyar kiegyezést.

Miért akart Ferenc József találkozni Deák Ferencsel? Azért, mert személyesen szerette volna már látni azt az embert, akit mindenki az egész magyarság legméltóbb képviselőjének tekintett. Ugy vélte sokke- tisztábban megismeri a magyarság vélemé- nyét, ha Deák Ferencet kérdezi meg, nem pedig osztrák tanácsosait.

A beszélgetés eredménye a császárbán mély benyomást keltett. Deák távozása után kancellárjának azt mondta: „Ez aztán a te- tőtől talpig becsületes, erős meggyőződésű ember. És milyen a logikája (esze). Csak- hogy sokat tart kivihetőnek, ami alig le-

Minden magyar jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság

Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni.

küzdhető akadályokba ütközik.“ Deák is a legjobb véleménnyel volt az uralkodóról. „Egészen másnak képzeltem a császárt, mondotta. Van esze és szive; bámulatosan ismeri az ügyeket és nagy lelkiismerettel tárgyalja azokat.“

A Ferenc József és Deák Ferenc találkozására tehát a két felet egymás iránt elismeréssel és bizalommal töltötte el. Deák szintén feltárta a magyarság kívánságait és megmondta, hogy azok teljesítése nélkül nem lehet szó az osztrák-magyar kibékülésről. A császár egyelőre azt gondolta, nincs sürgős szükség erre a kibékülésre. Mi-

nisztere meg egyenesen kijelentette, hogy Ausztria várhat.

Ausztria várt is pár évig. Próbálkozott szelidebb eljárással, kisebb engedményekkel. Mikor ezek nem puhították meg a magyarságot, újból visszatért az elnyomás. Újból megkezdődtek az elfogatások. De közben Ausztria újabb háborúba keveredett. A háborút elveszítette s annyira legyengült, hogy már csak a magyarokkal való kibékülés segíthetett rajta. Így tért vissza Ferenc József 1867-ben Deák Ferenc eszméihez, melyek alapján aztán meg is történt az osztrák-magyar kibékülés.

Egyházi ünnep Atyhán.

A Szeplőtlen Fogantatás ünnepén Atyha község római katolikus hívei szép ünnepséget rendeztek. Vacsorája után a hívek zsufolásig megtöltötték az iskolatermet. A király himnusz elénekzése után tartalmas műsor következett. Szavaltak: Szakállas Mária, Péter Mártha, Deák Ilus, Máté Róza és Veres Róza leányegyleti tagok. A leányok kara előadta: „Szeplőtlenül fogantatott“. Oh mily édesen száll és „Tisztaságnak királynéja“ kedves Mária énekeket. Az iskolás növendékek megjelentették a szentmisét. Leghatásosabb volt a gyermekkoros előadásában: „Szomorú embert látok“ és a „Béke“ (szavalókórus). A közönség figyelmét mindig ébren tartotta az izléselesen feldiszipített kis oltár, melynek közepén Jézus Szive és Mária Szive szobrok állottak. Két oldalon két angyal esinos fehér zászlót tartott. Az ünnepély megrendezése Szász Antal kántor és tanítónő nevének az érdeme. A pápai himnusz elénekzése után Antal János plebános mondott köszönetet a vezetőknek és a szereplőknek a sikeres munkáért. A község megyebírója és Hadnagy Imre tanácsos pedig a hívek háláját tolmácsolta a vezetőség iránt — kérve a jó Isten áldását további működésükre.

Templomi ünnepség Brailán. A brailai református egyház hívei nagy áldozatok árán megújították templomukat, minek örö-

mére december 3-án templomi ünnepélyt rendeztek. A templomi ünnepélyen az igét Vida András helybeli lelkész hirdette, bizonygatóan mutatta fel a gondviselő Isten kegyelmét e szétszórt gyülekezet életében. Simon Jenő zenetanár hegedű szólója bizonyosság volt az ő nagy zenei tudásáról. Barna Géza az egyházközség számadó gondnoka „Egy kép a brailai ref. egyház életéből“ olvasott fel. Az egyházközség dalárdája Mózes Margit tanítónő vezetésével „Szeretlek Isten“ című vallásos éneket adta elő nagy tetszéssel. A templomjavítás költségeit a hívek adományából fedezte az egyházközség. Az adakozók közül dr. Biró Elek és Bartha Ferenc nagyobb

adományokkal tették lehetővé a javítás költségeinek fedezését. A Nőszövetség egy esztendői teadélutánjainak persely pénzéből egy gyönyörű futó szőnyeget ajándékozott a templom részére. Jól esett ott látni a Nőszövetség tagjait, élükön a lelkész feleségével, amint surlókefével a kezükbe és törő ronggyal tisztogatták a templom padjait és padlózatát. — A férfiszövetség tagjai pedig fáradtságot nem ismerve végezték az ellenőrzés és anyagbeszerzés munkáját. De jól esik érezni azt a szeretetet, mellyel a lelkészpár körülveszi az itt elszórtágban élő híveket s ott látni őket mindenütt, hol az anyaszentegyház megtartásáért munkálni lehet.

Karácsonyi és újévi könyvvásár.

Érvényes 1939. december 31-ig.

Ajándékkönyvek leszállított áron.

Petőfi Sándor költeményei díszesen aranyozott egész vászon kötésben (képes kiadás) — — — Lei 130' — helyett Lei 80' —
 Dózsa Endre: Új világ felé (regény) füzve Lei 50' — helyett Lei 30' —
 Gyallay Domokos: Genováva füzve — Lei 40' — helyett Lei 25' —
 Jancsó-Gyallay: Erdély története füzve Lei 80' — helyett Lei 50' —
 Dr. Szász Ferenc: Óserők (regény) füzve Lei 50' — helyett Lei 30' —

Az egész sorozat megrendelése esetében fenti könyvek Lei 350' — bolti ár helyett Lei 180' — leszállított áron kaphatók.

A rendelés összege előre beküldendő a postautalvány szelvényén jelezve: Karácsonyi Könyvvásár. A rendelés összegéhez még csatolandó a postacsomagban való szállítás költségére 1 drb. könyv után Lei 10' —, több könyv után Lei 15' —.

Megrendelések az alábbi címre küldendők:

Minerva Műintézet
 Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

A szeretet iskolájában.

— Rész szerint van bennünk... —

Pál apostol a szeretetről szóló gyönyörű tanításában végül összehasonlítást tesz a szeretet és a tudás, az emberi ismeret között. Megállapítja, hogy rész szerint van bennünk az ismeret, rész szerint a prófétálás, de mikor eljön a teljesség, a rész szerint való eltöröltetik. Mikor gyermek valék — mondja — úgy szóltam, mint gyermek, úgy gondolkodtam, mint gyermek, úgy értettem, mint gyermek, minekutána pedig férfiúvá lettem, elhagytam a gyermekhez illő dolgokat. Jó nekünk tudni azt hogy a tudás, a legszélesebbkörű emberi ismeret sem oldja meg az emberi élet igazi titkát. Egy jeles író a mult századot és még inkább a megelőző XVIII-ik századot a kérdések korának nevezte. E korszakokat valóban híven jellemezte az a megállapítás, hogy e korszakban az erejének öntudatára ébredt emberi szellem bátran tette fel a legmerészebb, a legnagyobb kérdéseket és bizott abban, hogy minden kérdésre saját erejéből feleletet is tud adni. Vitathatatlan dolog, hogy az emberi szellem e nagy vállalkozásából sok áldás származott. A kutató emberi elme sok addig ismeretlen kérdést oldott meg tudásának hatalmával nagy eredményeket ért el a természet erőinek leigázása, az ember életének, boldogulásának előmozdítása tekintetében. Minél szélesebbre terjedt azonban az emberi ismeret határa, annál meggyőzőbben jelentkezett annak az igazságnak felismerése is, amelyet az apostol hirdet, hogy az ismeret bennünk nagyon is rész szerint való.

Rész szerint van bennünk az ismeret. Csak tükör és homályos beszéd által látunk. Régen történt, azokban az időkben, mikor a keresztyénség átjutott Angliába. Széles csarnokban ült a király és tanácskozott hiveivel, hogy vajjon népével együtt fel vegye-e az új hitet, vagy nem? A tanácskozást egy ifjú lovag szavai döntötték el: Uram és parancsolóm, megtörténik bizonyára, hogy amikor mi e csarnokban a meleg tűz körül ülünk és künn eső, hó és vihar van, egy madár a nyitvahagyott ajtón berepül, egy pillanatra a tűznek lángja megvilágítja, de a következő pillanatban újra elröpül és eltűnik a sötétségben. Mint e madaré olyan a mi emberi életünk. Éj mögöttünk, éj előttünk. Azt gondolom, óh király, hogyha ez az új hit tud nekünk valami bizonyosat mondani, mely bevilágít a körülöttünk és előttünk

lévő éjszakába, akkor mi el kellene fogadjuk azt. Az a szövétnek, amely így világít be az élet titkába, valóban felgyúlt Krisztusban és az ő szeretetében. Így ismerte meg és értette meg az apostol is a nagy titkot, az örök szeretetnek titkát. Így értette meg, hogy a szeretetben van a magyarázat Isten világkormányzásának és az emberi élet titkának megfejtésére. Így látja be az ember a szeretet titkának Krisztus által való megértése által, hogy Istennek hatalma, bölcsessége, igazságossága csak ruha, melyet visel, a kar, melyet kiterjeszt, a világosság, mely szemeiből kisugárzik de maga az Isten legbensőbb lényege, szíve e szóban van kifejezve: Szeretet. E szó egyesíti üdvözítő, élő valósággá Isten hatalmát, bölcsességét, igazságosságát, mert mit érne mindez, ha nem kapna célt és értelmet a szervezettől, ha nem állana a szeretet szolgálatában. Így érti meg az ember, hogy a világ életének alapja a szeretet és hogy e világban a legnagyobb méltóságra az által emelte Isten az embert, hogy arra hívta el, hogy életet megszentelő szeretetének alázatos és boldog eszköze legyen. Téveteget és áldás nélkül pazarlódik el a legértékesebb emberi élet is, míg csak önmagában nem a szeretet szolgálatában keresi életének értelmét és célját.

Rész szerint van bennünk az ismeret. Tükör és homályos beszéd által látunk, de bizhatunk abban, hogy úgy, amint saját életünkben tapasztaljuk, hogy amikor gyermekek voltunk, sok mindent gyermeki módon fogtunk föl, de mögöttünk állott szülőinknek jósága és szeretete és sokszor észrevétlenül irányította lépéseinket, hogy mi mégse essünk halálos tévedésekbe és veszedelmekbe és egyre több és több dolgot értünk meg helyesebben és tisztábban, úgy most is a mi fogyatékos emberi ismeretünk mögött ott van Isten örök bölcsessége és jó végre rendező életünk eseményeit. Bizhatunk abban, hogy egyszer nemcsak tükör és homályos beszéd által, hanem tisztán és igazán fogunk látni és akkor megértjük hogy életünknek minden boldogsága és áldása abban volt és abban van, hogy megismerhettük a legnagyobb igazságot, azt az igazságot, amely legfelségesebben a Krisztusban ragyogott föl, hogy aki szeretetben marad, Istenben marad és Isten öbenne.

Az „elbűvölt” vár

Ali basa bevette már Drégely várát. Nem adták olcsón, az igaz. Sok török katona fűbe harapott, no de mégis félholdas lobogó leng már a dűledező bástyákon s hősi védelmezője: Szondy György, immár sírban pihen.

A győztes török nagy úr hízelgő szolganépe, mely dús asztalánál lakomázott, bezzeg nem is volt rest a dicsőítésben. Szépszávú lantosok zenegedeztek nagy teiteiről, tömjéneztek hiúságának.

Ali basa valósággal megrészegedett a dicséretből. Hitte, diadalútjában már nem talál akadályra, így övé lesz ura, a fényes szultán, osztatlan kegye; gazdag lesz és hatalmas s Allah bizonyosan hét réfnyre növeszti még a szakállát (ami mohamedánoknál a legnagyobb tisztesség jele).

Nosza, rajta hát jó vitézek, újabb csatákra, újabb diadalra! A drégelyi győztesek ugyan már jól megfogyatkoztak. Aki még állt a lábán, az is bizony fáradt, kimerült volt s bizony vágyott volna most már csendes pihenőre. De Ali, a dicsőszomjas, a kevély, nem hagyott nekik békét.

Szécsény vára elé értek.

— No vitézeim, — fordult Ali katonáihoz — még az éjjel, vagy legfeljebb virradatra felszipantjuk ezt a kicsi várat. Mi ez ti néktek? Vakondtúrás az oroszlánnak... A hold, a mi szent holdunk, éppen gyönyörűen süt, mutatja az utat, mutatja a győzedelmet. Előre!

A vitézek csak morogtak mind a szép szóra s nagyon lomhán mozgolódtak. Ali úr méltóságához illő nagy haragra gerjedt:

— Hé, szolgák! — ordította elő szerccsen rabjait — ne sajnáljátok azt a korbácsot a gyávák, lusták hátától!

Csattogott a korbács, így hát kínjukban egyszerre iszonyú bátorság ütött a jámbor katonákba. Rohantak előre Szécsény ellen s nyakra-főre kezdtek ágyúzni a várat. Pár dörrénés jött csak válaszul. Ahán! Odaát, úgy látszik, híjján vannak már a hadiszernek... No csak folytassuk! Hanem az őrség — meg kell adni — azért keményen tartja magát, rakva velők a bástya, egy sem hagyja el helyét. Eh, adják még alább is... Azért mégis Ali lesz itt az úr, ha éjjélre nem, hát virradatra. Ogy lesz... És Ali éldelte már a győzelem gyönyörét. Már ha egyébbe nem is, de foglyokban bizony jó fogás esik. Előkelőbbek is akadnak, azokért dús váltság jár. Töltözhet Ali erszénye vidám aranyakkal... Csak kitartás, katonák... Kitartás...

De még mindég állnak a hitetlen magyarjai ott a bástyán? Ej, megint drága lesz a győzelem, úgy látszik. De hát Ali dicsősége azért mégis nem fog ragyogni.

«Ali dicsősége nem ismer éjszakát» — írta éppen a hadisátorban sánta Simon deák, a görög fogoly, buzgón versezetét; Ali a tolláért és a lantjáért kegyelmezett meg neki, így iparkodott hát életét és kényerét illően megszolgálni.

Most is már a hetedik tollat rágta kínjában, lezadt, verejtékezett kegyetlenül: no de szép is lesz ám a vers!

A vonuló török katonák között pedig, amint mindjobban, jobban közeledtek a várhoz, furcsa sugdolódzás támadt. Csak egynek kellett elkezdenti, futkosott, cikázott az ijedt szó:

— A várbeli katonák el vannak bűvölve, lám e, egészen mozdulatlanok... Gonosz szellemek — a «dzsinek» — bűvölték el, mind kővé változtatták őket. Mert a «dzsinek» hatalmasa alatt a vár. Jaj lesz nekünk is, ha betesszük a lábunkat: veünk is elbánik az ördög...

Alinak is meg kellett hallani a suttogást s persze ismét akadt dolga a korbácsnak.

Simon deák odalent már minden papirosból kifogyott, teleírt mindent, úgy hogy utoljára már nem tehetett mást, kiment a tábori konyhába. Ott kikereszte a legerjedelmesebb cserépfazekat, annak az oldalára írta fel korommal, hogy hős Ali e mai napon, hajnalhasadásra bevonult Szécsény várába. Ahol is minden élöket lekasabolta s a várat a földdel tette egyenlővé. No, ide már csakugyan pontot lehet tenni.

Pontot tehetett Ali is művére valóban. Halott vár fogadta. Maga is meghökkent, amint szét nézett. Az udvarban, a bástyákon mozdulatlan őrség állott. Csakugyan kővé váltak volna? Vagy csak a gonosz «dzsinek» űznek tréfát vele?

Ó, nem. Nem dali szobrok álltak itt ily szépen rendben, sorban, hanem csak egy csomó felöltöztetett karó, kopjanyél, dárda! Ezek silbakoltak olyan hűségesen a bástyákon. Ezekre lövöldöztek a vitéz spahik és janicsárok olyan hősiessen. Ezért szakadt el annyi jó korbács a török hátakon és ezért fogyasztotta el sánta Simon deák a gazdája minden papirosát. No, hagyhatta volna inkább egérekék fogára...

Amint jobban szemügyre vették a kelő nap fényében a híres sereget, látja ám Ali, hogy az egyik «fővitéz» mellére, aki a legtökéletesebb madárijesztő pompában díszelgett, irás van kiszegve. Izenet Ali úrnak. Ali nagy megréggel olvassa:

«Jó Ali úr, imé a harcok, kik ellen küzdöttél, mutasd meg őket császárodnak Istambulban. Mi elmentünk innen, hogy máshol találkozzunk veled. Jó egészséggel köszönt a vár egyszeri kapitánya: Árokháthy Lőrinc.»

Hát bíz úgy volt, hogy Árokháthy uramat eserben hagyták idegen zsoldos katonái, mást nem tehetett, csinált legalább egy keserű tréfát a pogánnyal: Hadd ágyúzza a pusztá várat, löjje szét, legyen az övé a romhalmaz.

Ali basa persze nem dicselkedett el ezzel a diadalával Istambulban. Nem kapott érette dicséretet, fejedelmi kegyet, de viszont ő sem adott Simon deáknak aranyakat a hosszú dicsőkölteményért. Igaz, hogy Simon deák nem is állt vele elő, már annál csak több esze volt. Bújában mit tegyen a sok szép papirossal; tűzbe dobta. Csak azok a jeles sorok maradtak meg, amit utoljára korommal a nagy fazék oldalára írt. Azok talán mai napig is megvannak, ha csak össze nem tört az a cserépfazék...

Hol van a fecske meg a gólya?

- Ki látott télen fecskét vagy gólyát?
- Bizony, ha csak rabságban nem, senki.
- Hol vannak?
- Elmentek olyan országba, ahol meleg van.

De nem csak a hideg elől mentek el, hanem azért is, mert itthon nem lenne télen mit

enniök. A sok apró bogár, amivel a fecske él, ősszel vagy meghal, vagy elrejtőzik; a vizék meg, ahonnan a gólya él, befagynak.

Ezt már előre tudja a gólya is, meg a fecske is.

Szeptemberben egyszer csak azt látjuk, hogy a réten tömérdek gólya gyűl össze. Körbe állanak és egy közöttük úgy vizsgálja őket, mint a katonákat a generális. A generális lóháton ül és ide-oda ugrál, nyargalás a katonák előtt. A gólyagenerális nem ül lóháton, csak úgy a maga lábán ugrál, szaladgál ide-oda. Azt vizsgálja, hogy eléggé erős-e mindenik gólya? megbírnák-e valamennyien a hosszú utazást?

Mert nagy út ám az, amelyre indulnak: egy országot meg egy tengert kell átrepülniök. Nem macskaugrás ide Afriká!

A fecskék valamivel később indulnak. Azok többnyire valami templomtetőn gyűlnek össze. Ott csicseregnek, ficserélnek, röpködnek egymás körül. Olyankor bizonyosan azt beszélnek meg fecskenyelven, hogy hol pihenjenek? meg hogy ki mit gondol: lesz-e útközben vihar?

Aztán fölkerekednek és szállnak-szállnak olyan magasán, hogy néha a felhőket is elérik.

A levegő ősszel tele van utazó madárral: a darvak, a vadludak, a vadkacsák, fűrjek, pacsirták, mind utazók olyankor. Az erős öregek vezetik őket. Azok tudják az utat,

jobban tudják, mind akármelyik ember. Olaszországot hosszában repülik át. A sík vidékek fölött magasba szállanak, hogy valamelyik vadász meg ne lője őket, a néptelen, hegyes vidékeken alacsonyabban szállanak és le is ereszkednek pihenni.

A fecskék rövid néhány nap alatt át szállják azt az utat. A tengert alig öt óra alatt repülik által. De bezzeg a szegény fűrjek már nem tudnak olyan jó repülni. Ahol nincs ember, inkább leszállanak a földre és futnak. Mikor pedig a tengerhez érnek, félelem szorongatja a kis szívüket. Néha egy napig is ott tanácskoznak, pihengetnek a tengerparton, míg végre fölkerekednek és megindulnak a nehéz útnak. Hány elvész ilyenkor, ha vihar éri őket az útnak, Isten a megmondhatója! De ha szép is az idő, úgy megfáradnak, mikorra elérik a tulsó partot, hogy ott félholtan esnek le a földre, s az emberek pusztá kézzel foghatják össze őket.

Szegény madarak, nem érzik jól magukat Afrikában. Ott nem rak ám fészket egyik madarunk se. Ott csak gubbaszkodnak, szomorkodnak szegények. Várják a tavaszt. Akkor megint csoportokban jönnek, ahogy elmentek. Mindenik egyenesen a maga falujába, fészkébe száll.

Ahogy a madár az emlékezetében tartja a maga faluját, épen úgy ismeri az embereket is. Titeket is ismer a magatok fecskéje, gólyája. Lehet, hogy ott Afrikában beszélgetnek is egymás között rólatok. Aki nem szokta őket bántani, bizonyosan így emlégetik:

— Az a jó fiú, az a jó leány.

Hát aki szokta őket bántani, aki elpusztította a fészket, azt hogyan emlegetik!

Karácsonyi ének.

*Az lesz az igazi Karácsony,
Azt várjuk, várjuk oly nagyon,
Ha a jószág leszáll a földre,
De nemcsak e két szép napon.*

*Az lesz az igazi Karácsony,
Ha itt marad a szeretet
S magunkhoz öleli szívünk azt
Ki küzdött, türt és szenvedett.*

*Az lesz az igazi Karácsony,
Ha szétfoszol örökre majd
A gyűlölség, mely e világra
Rázúdit mostan annyi bajt.*

*Angyalsereg, Karácsony estén
Csókoljátok a sziveket,
Hogy el azokat sohse hagyja
A napsugaras kikelet.*

*Hogy áradjon mindig belőlük
Csak jószág, hűség és vigasz,
Ez lesz a megváltó karácsony
Ez lesz a nagy, szent és igaz.*

*Az égből ily Karácsonyjéjen
Mindnyájunknak nagy Isten:
Arvult zugolyra, palotára
Örök áldását hintse le...*

Feleki Sándor.

A zászlóalj libái.

Írta: Gyallay Domokos.

A zászlóalj hosszú, nagy hegyi faluban szállt meg pihenőre. A századok kényelmesen elhelyezkedtek utcahosszában és az iroda is jó szállást kapott a postaépületben, amelyből a postás család már a háború kezdetén eltávozott. A postai szolgálatot egy vén kisasszony végezte, aki meghúzódott egy kisebb szobában. A többi tágas helyiséget az iroda és a tiszti étkező számára foglalták le a szállásosnálók.

Az elhelyezkedésnek mégis volt egy kellemetlen oldala: a vén kisasszony nem látta szívesen a magyar katonákat. Cseh nő volt, nem tudott értekezni szálló vendégeivel, hol a szakácsokkal, hol a tiszti legényekkel patvarkodott, hol meg a parancsnokot hergelte panaszaival.

Az étkező különben jól működött, a falut még nem élte ki más csapat, pénzért egy kis utánjárással be lehetett szerezni a konyhára valókat.

• Egy este pompás, ropogós libasült került

az étkező asztalára. A szakácsok feje, Márton örvezető, nagy dicséretben részesült a liba elkészítéséért.

Az örvezető azonban szerénykedett és minden dicséretet elhárított magáról.

— Ha köszönet jár a libáért — mondotta — akkor ez egyedül Gece közvitézt, az étkező bevasárlóját illeti, mert ő szerezte a libát. A készből könnyű sütni-főzni...

A tisztikar nem vonta vissza a Márton örvezetőre szállt dicséretet, de Gece közvitéznek is juttatott az elismerésből.

— Csak így tovább, fiaim! — biztatta meg az őrnagy a hű embereket.

Másnap ebédközben izgalmas jelenet játszódott le a tiszti étkezőben. Hirtelen, váratlan fölpattant az ajtó s az öreg postásnő rohant be az udvarról. Szörnyű lármát esáppott az őrnagy előtt. A német és cseh szóáradatból rendre leülepedett a valóság. A nő azt hánytta föl, hogy tegnap eltűnt egy libája s a nyomok idevezetnek a tiszti konyhára.

Szörnyű lárámát csapott.

Senki sem szereti, ha ebédjét megzavarják. Az őrnagy távozásra szólította fel a tűzokádó sárkányt, azzal az ígérettel azonban, hogy a vádat sürgősen megvizsgálja.

A vizsgálat mindjárt ebéd után megtörtént. Mi tagadás, a postásnő vádja kétségtelenül beigazolódott: a liba ott végezte el földi pályafutását az étkező asztalán.

Gecse nem tagadta: a libát hírtétel nélkül csakugyan ő hozta le az épület padlásáról, ahová az öreg nagysága a katonaság megérkezésekor föltelepítette a nyáját.

A tényállás világos volt, az ítélet sem késhetett sokáig. Úgy szólt, hogy Gecse vonuljon be századához s a pihenő további részét töltsé szobafogságban. Majd a szabadság-kérés elbírálásánál is mérlegre vetődik a libaügy...

Egyszermind azonban a zászlóalj élelmező tisztje, Érsek népfölkelő hadnagy is kemény dorgálásban részesült. Miért nem tart fegyelmet emberei között? Ilyen kellemtelen helyzetbe kerüljön a tisztikar, lopott libát ebédeljen! Most aztán menjen: fizesse ki a nőnek a liba árát s közölje vele, hogy a bűnös megkapta büntetését.

Vacsora után az őrnagy jelentést kért Érsek hadnagytól, elintézte-e a liba dolgát.

— Nem lehet azzal a vén boszorkánnyal beszélni! — jelentette a hadnagy. — A pénzt nem fogadja el a libáért, a kiszabott büntetést nem tartja elégnak, azt követeli, hogy a tolvajt állítsuk hadbírótság elé, különben ő lesz följelentést. Átkozódik... azt mondja, abban nyugodnék meg legjobban, ha a tolvajt fölakasztanák...

Az őrnagyot fölzigatta a jelentés.

— Ugyancsak kellemtelen volna, ha följelentéseket firkálna, okvetlen fegyverezétek le! — adta ki a narancsot.

Másnap Érsek hadnagy nagy tisztelettel járult a postásnő elé.

— Kérem, meggondoltuk a dolgot: teljesítjük kívánságát! — mondta udvariasan. — A libatolvajt az este bilincsbe verettük és a hadbírótság elé kísértettük.

— Úgy kell neki! — villogott kárörömmel a nő szeme. — Remélem megkapja méltó büntetését...

— Meg... kegyetlenül meg fog bűnhődni a szerencsétlen! — bólogatott szánalommal a hadnagy. — Megtörténhetik, hogy a hónap végét sem éri meg: föbbe lövik, vagy felakasztják.

A nő megnyugodott, pár nap csöndben telt el. De egy reggel a postásnő földült képpel állt Érsek hadnagy elé.

— Mi hír a katonáról... a libatolvajról? — kérdezte remegő hangon.

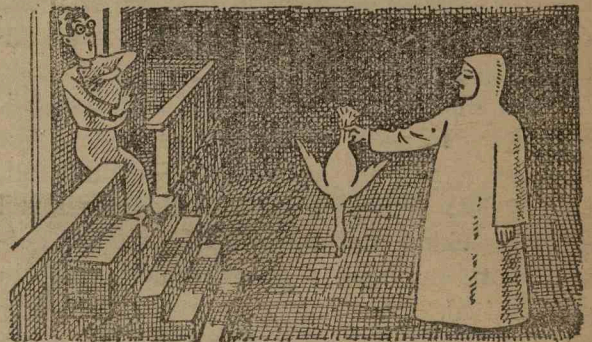
— Nem tudunk róla! Bizonyosan melege van szegénynek, kivált ha a rögtönítélő bírótság elé került az ügye...

A nő ijedt titokzatossággal folytatta:

— Kérem, valami történhetett vele! Az este nagyon félelmes látványban volt részem. Amint be akartam menni lakásomba, a lépcső alján férfialakot pillantottam meg, amelyet tetőtől talpig fehér lepel borított. Állt ott mereven, lesütött szemmel... kezében fehér liba volt, olyan amilyenek az én libáim.

— S mondott valamit?

— Nem szólt, egy darabig csak nyögött, sóhajtozott keservesen, majd a libát felém nyújtotta, mintha kínált volna vele... Én persze rémülten menekültem be a szobába.

.. a libát felém nyújtotta, mintha kínált volna vele...

A hadnagy csóváltgatta fejét, végül könnyvedén legyintett.

— Bizonyára csak képzelődött nagysád! — mondotta. — Sokat foglalkozik a libatol-raj megbüntetésével... ez idézhette szeme elé a látományt!

Másnap reggel a nő megint elfogta Érsek hadnagyot. Szemében még nagyobb jeledem tükröződött.

— Kérem, a kisértet megint megjelent löttem. Az este odajött a levélkiadó ablak elé, állt ott lecsukott szemmel, nyöszörgött, sóhajtozott s a libát felém lengette. Sikoltot-am, bemenekültem a szobába, s mire megint visszamerészkedtem, már eltűnt az ablak elől.

A hadnagy most már komolyabban vette a csodálatos esetet. Sajnálkozva bólogatott a postásnő felé.

— Csakugyan nem tiszta dolog! Úgy látszik, a fiú szörnyű helyzetben van, ilyenképpen könyörög segítségért. Biz ez a dolog egész életét megkeserítheti nagysádnak... a fiú a sírjából is vissza fog járni kisértet-képpen...

— Mit tehetnék? — remegett a postásnő.

— Tessék megelőzni az ítéletet... ha ugyan még nem késő! Talán ha Kolozsvárra utaznék, a kerületi hadbírószághoz s kegyel-met kérne a fiú számára...

A következő napon déltáját találkoztak.

— Megyek! — rebegte halkan a nő. — Egész éjszaka ott nyöszörgött, sóhajtozott az ablakom alatt, a szememet sem tudtam le-tunyni. Telefonon kértem szabadságot.

— Jól teszi! Hátha sikerül visszaszerez-nie lelke nyugalmát. Halált kívánni valaki fejére egy rongyos libáért... bizony megér-tem, hogy nem tud nyugodtan aludni!

— Megyek még ma! A libáimat önre bi-rom. Tessék gondoztatni, amíg visszajövök! — hagyakozott a nő.

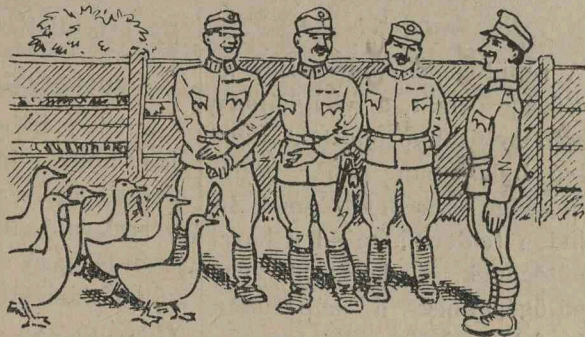
Néhány nap múlva a kisasszony Kolozsvár-ról írt Érsek hadnagynak. Beszélte a hadbíró-ság ügyészével: még sem a vádlott, sem az ira-tok nem érkeztek még Kolozsvárra, vagy az ezredparancsnokságon, vagy a pótzászlóalj-nál akadhettek el.

„Ilyenformán várnom kell egyideig, de zivisesen teszem, mert amióta jószándékom-mal útrakeltem, nyugodtan alszom, teljesen ámaradtak a látományok!“ — értesítette a hadnagyot.

Pár nap múlva új levél érkezett a pos-tásnőtől. A katonai ügyész megígérte neki, hogy nem lép fel szigorúan a fiú ellen, eset-

leg el is ejti a vádat — írta nagy örven-dezéssel. Egyébiránt arra határozta ma-gát, hogy áthelyezést kér haza, Cseh-országba, egyelőre tehát nem tér vissza volt állomáshelyére. Majd később, ha új he-lyet talál, elszállítja holmijait. De mi legyen libáival? Úgy gondolja, legjobb lesz, ha a libákat a tisztí étkező forgalmi áron megvá-sárolja. Majd megírja a címet, ahova a pénzt elküldjék.

Érsek hadnagy jelentést tett az őrnagy-nak az utolsó levél tartalmáról: a postásnő elvonult a hadszintérről. Arról azonban hall-gatott, hogy milyen hadieselt alkalmazott az ellenség megriasztására.

Gecse átveszi a libák gondozását.

Az őrnagy örült a beállott békességnek. Örömeben abba is beleegyezett, hogy Gecse közvitéz a századtól visszatérjen a tisztí-konyhához és átvegye a libanyáj gondozását.

ADJON AZ ISTEN!

*Adjon az Isten
Eleget a jóból!...
Soha ki ne fogyjon
Kamrából, pincéből
Puha kalács, jó bor!*

*Adjon az Isten
Tíz ökröt az ölbe!...
Ezüst ekeszarvat,
Ezüst ostoronyelet
Csak úgy foglalóba!*

*Adjon az Isten
Egyebet is, mást is:
Ezer fehér bárányt,
Arany juhászbót,
Arany furulyát is!*

*De ha az Isten
Mást nem is ad nekünk,
Százszor is megáldjuk,
Ó, csak megőrizze
Friss, jó egészségünk!*

Gyökössy Endre.

Kinek van oka félni?

Midőn Kinizsi Pál Kenyérmezőn a törököket megrakta, s azok kétségbeesetten még egy rohanást akarnának megkísérelni, — a magyarok közül többen megijedtek, mire Kinizsi azt mondja:

— Nosza, rajta, bajtársaim, ne hagyjuk magunkat: mert ha már mi is így félünk, akik előbb a törököket úgy megvertük. —

hát a megvert törökök mennyire félhetnek. Erre kihuzván kardját, vitézeivel a törökökre rohant s győzelem koszoruját csakhamar fejére tehetette.

Ezóta mondják, hogy: nem félhet a nyertes a megveretett hadtól, ha kevesebb számmal van is.

Apróságok • Adomák

Ki dobta le az első repülő bombát?

A repülőgépek harcászati jelentősége már a világháboru idején bebizonyosodott. A most folyó háboruban pedig döntő fontosságu szerepet töltenek be mind a felderítő, mind a harci repülőgépek. Érdekes, hogy a repülőgépeknek a háboruban való felhasználása alig huszonhét éves multra tekint vissza. Az első repülő bombát az 1912-ben folyó Balkán-háboruban egy bolgár repülőtiszt dobta a török Drinápoly városára. Amint annak idején a német, francia és orosz katonai kiküldöttek megállapították, a bolgár tiszt két gránátot dobott le a drinápolyi vasuti állomás közelébe. Az egyik fel sem robbant. A másik gránát ugyan felrobbant, azonban kárt alig okozott. A bombánál török lakosság Allah, mohamedán isten küldeményének tekintette a gránátokat és rossz előjelnek tartotta.

Zsebkendő nélkül nem szabad tüsszenteni.

Tüsszentés közen fertőző csirák kerülnek a levegőbe. Erre való tekintettel a dán egészségügyi hatóságok elrendelték, hogy az olyanokat, akik nyilvános helyeken, villamosok, vagy autóbuszokon tüsszentés alkalmával nem tartanak zsebkendőt

az orruk elé, tartóztassák le és birságozzák meg. Ezenkívül azonnali orvosi vizsgálatnak vetik alá azokat, akiket tüsszentés miatt letartóztattak.

Gabonaraktár a víz alatt.

Ezt is a háboru szülte! Svájcban, hogy minden eshetőségre biztossítsák a lakosság élelmszerrel való ellátását, óriási, teljesen jól záró acél tartályokban gabonát bocsátottak le egy tó fenekére. Öt hónap multával huzták fel az acél tartályt. Megállapították, hogy a tartályba elhelyezett gabona minősége egyáltalában nem szenvedett. Kifogástalan lisztet lehetett a gabonából őrölni és a lisztből kitünő kenyér készült. A svájci szövetségi tanács ezek alapján azt hiszi, hogy minden veszedelmek között biztosítani fogja a lakosság élelmszerrel való ellátását.

Huszonötmillió példányszám!

A könyvkiadás történetében páratlanul áll egy Németországban megjelent könyv sikere. A könyv Hitler legutóbbi elhatározásaival és az azt követő eseményekkel foglalkozik. A könyv eddig huszonöt millió példányban jelent meg és valószínűleg újabb kiadásokra lesz szükség.

A szél.

Utazott a cigány s utaztában észre vette, mikor a tél, nyár és a szél együtt beszélgettek, nem messze az uttól.

— Jó napot szél uram!! — köszönté a szelet.

— Hát nem nekem köszönsz? — kiált a nyár? — Na megáll, csak jöjjön el az én időm, majd rád pörkölök.

— Csak szél uram fujjon! — mondja a cigány.

— Hátha az én időm eljő, — mondja a tél, majd agyondermesztelek.

— Csak szél uram ne fujjon! — válaszolt a cigány.

Az már más!

— Tegnap egy egér szaladt be a nadrágom szárába.

— Borzasztó.

— Nem is olyan borzasztó, mert a nadrágom a fogásra volt akasztva.

A gombócok száma.

A számtanból kérdezi a tanító a gyermekeket s hogy a kérdést minél jobban felfoghassa, példával kapcsolja, nevezetesen: Két gombóc meg két gombóc, hány gombóc?

— Négy!

— Jól van! Hát négy gombóc meg négy gombóc, hány gombóc?

— Nyolc gombóc! — felelé a gyermek egész határozottan.

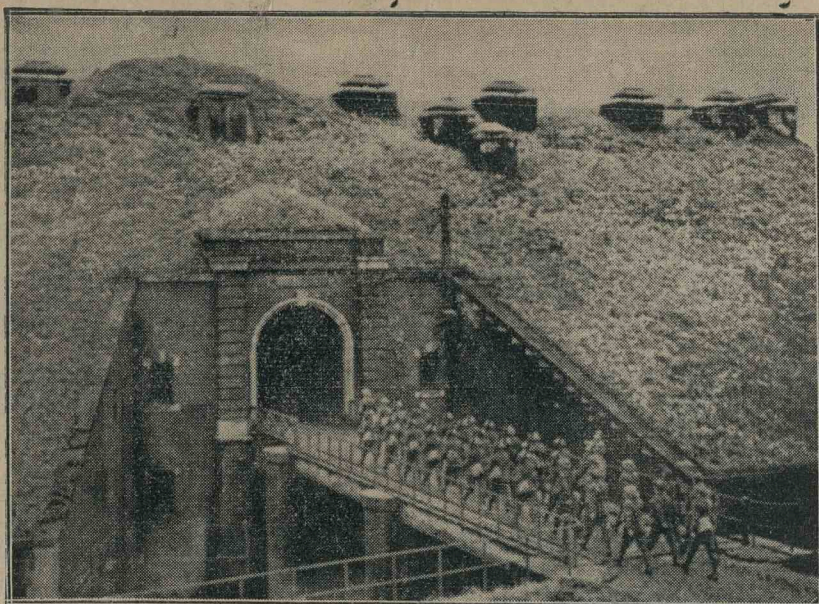
— Nagyon jól van! Hanem hát azt meg tudád-e mondani ezek után, hogy nyolc gombóc meg nyolc gombóc, hány lehet?

A nagy feladatot így kerüli meg a gyermek:

— Az már egy egész tállal lennel

A mai földözék.

A nyugati front katonái nem panaszkodhatnak a háborúra: sem katonailag, sem élélményes és nyugodt elhelyezkedés tekintetében nem kell súlyosabb megpróbáltatásokat kiállaniuk. Képünk a francia védelmi vonal egyik pontját mutatja be, ahová angol katonák vonulnak be. Külseje inkább előkelő úri lakásra emlékeztet, mint háborús fedezékre.

Finn lovaskatonaság.

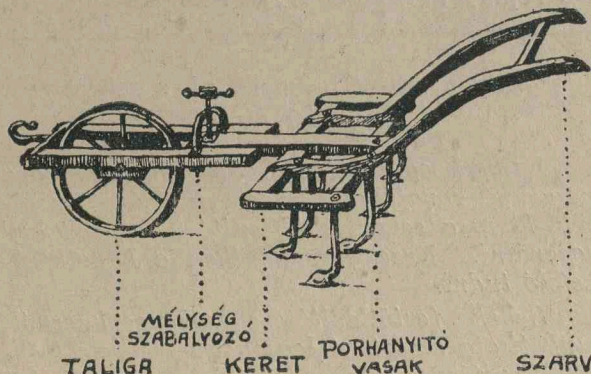
Tanuld meg!

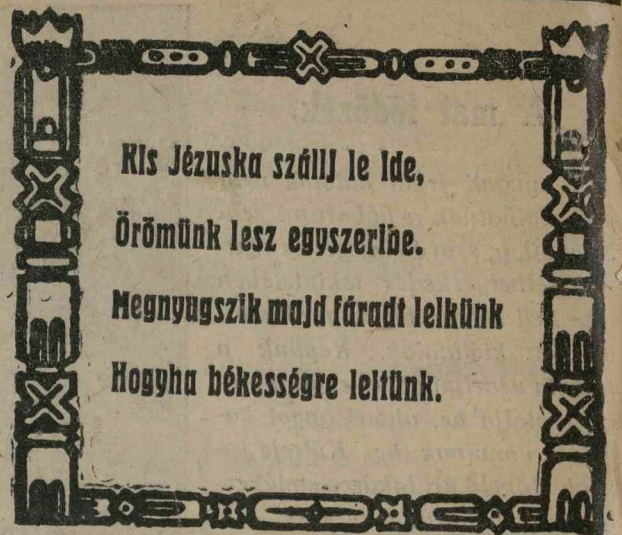
Hogyan állítjuk el az orrvérzést?

Kiseb orrvérzés esetén becsukott szájjal az orron keresztül veszünk mélyen lélegzetet. A belélegzett levegő ugyanis meg-alvasztja a vért. A kilégzést a szájon keresztül kell végezni. A belélegzett hideg levegő összehúzza az ereket és a vérzés eláll. A kilégzést azért kell a szájon át végezni, mert a meleg levegő kitágítaná az ereket és újból megindulna a vérzés. Erős orrvérzésnél a nyakra és fejre alkalmazott hideg borogatás nagyon jó szolgálatot tesz. Ha az orrvérzés nagyon erős, nem szabad késlekedni, hanem azonnal orvoshoz kell fordulni. Olyan egyéneknél, akik vérzékenységben szenvednek, az orrvérzés halálos lehet.

Készítsünk altalaj-porhanyítót házilag!

Lapunk előző számaiban többször volt szó arról, hogy újabban a talajművelés terén az altalaj megmunkálására is nagy gondot fordítanak. Cikkeinkkel kapcsolatban többen érdeklődtek az iránt, hogy milyen módon lehet készíteni altalaj porhanyítót? A képünkön bemutatjuk, hogy házilag hogyan lehet egyszerű, altalaj-porhanyítót készíteni. Az eszköz különösen az őszi szántások tavaszi megmunkálásánál válik be. Mint sokszor irtuk, az őszi megszántott földet tavasszal nem szabad ismét megszántani, hanem csupán boronálni kell. A leghelyesebb természetesen, ha altalaj-porhanyítóval munkáljuk meg az őszi szántást. A képünkön bemutatott altalaj-porhanyítóval munkáljuk meg az őszi szántást. A képünkön bemutatott altalaj-porhanyító házilag könnyen elkészíthető, gyárilag készült formáját Papszt-féle altalaj-porhanyítóknak nevezzük.

Kis Jézuska szállj le Ide,
Örömlünk lesz egyszerűbe.
Megnugszik majd fáradt lelkünk
Hogyha békességre leltünk.

Vigyázz magadra!

Vigyázz kezed alá! Hegyes, éles tárgyat
Ne seperj a földre! Gyermeket találhat!...

Milyen szeszt használjunk a sebek fertőtlenítésére?

Lapunk egyik előző számának „Vigyázz magadra” rovatában kép bemutatásával közöltük, hogy a sebek fertőtlenítésére szeszt kell használni. Ezzel kapcsolatban a következőket jó tudni.

Sebek fertőtlenítésére soha se használjunk tiszta szeszt. A legjobban megfelel seb-fertőtlenítés céljára a 60 fokos szesz. Hat deci szeszhez négy deci tiszta vizet öntünk.

Az ilyen módon elkészített szesz-oldatnak erősebb fertőtlenítő hatása van, mint a tiszta szesznek.

Gyerekek a patikában.

A patikába beállít három gyerek.
— Mit akarsz? — kérdi a patikus az elsőt.

— Kérek tiz lejért ricinus olajat.

A patikus fölmászik a létrán, leveszi a legfelső polcra a ricinusos üveget, kimér a gyerekeknek tiz lej árát.

— Hát te mit akarsz? — kérdi a másikat.

— Én is kérek tiz lejért ricinus olajat.

— Ejnye, — mérgelődik a patikus — nem tudtad volna az előbb megmondani? Most újra fölmászhatok a létrán.

És nehogy harmadszor is föl kelljen másznia, megkérdi a harmadik gyereket:

— Te is tiz lejért ricinust akarsz?

— Én nem, — mondja a gyerek. A patikus tehát fölmászik, kiszolgálja a második gyereket és mikor újra lent van, megkérdi:

— Hát te mit akarsz?

— Én husz lejért kérek ricinust, — feleli ártatlan arccal a gyerek.